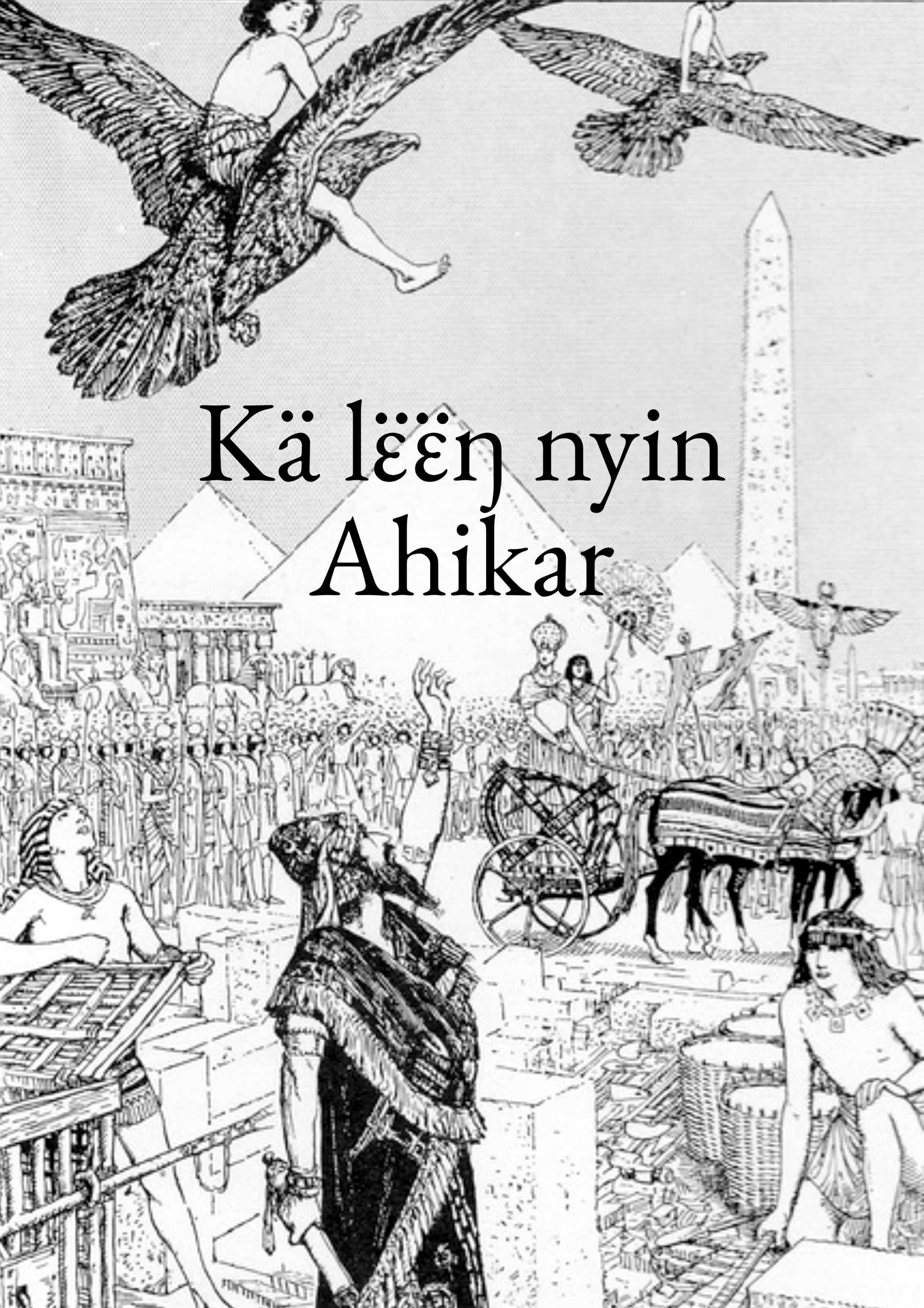

Kä lëëŋ nyin Ahikar

La̱t kä duɔ̱r

Tëë kɛ rɛy The Story of Ahikar kɛl kä tëë wal tëë ci̱ ca̱r kɛnɛ pɛl ran nööŋ thi̱n. Ɛn lua̱ŋdɛ dëë jɛ jiäk rɛy ruaacni̱ tëë caa lat ɛ nɛy ti̱ ŋuan, amäni̱ Koran, kɛnɛ Ruac Kuɔth ëë Wal kɛnɛ Ruac Kuɔth in Pay Tuɔɔk.

Ɛn möthiak cua jiek rɛy Treves, Germany, cua thurɛ rɛy nɛɛni̱ tin pɛl wi̱i̱muɔ̱ɔ̱n kɛ ta̱a̱ Ahikar. Ɛ jɛn ruacdɛ min tekɛ biɛl.

Cäŋ ruac ɛmɛ ca lat ɛ naath ɛlɔŋ. Gɔa̱a̱r cu kɛn ɛ la̱th piny kɛ jɔakdɛ kɛ rɛy runi̱ ti̱ kur tëë nhiam mëë cua kɛ nyoth i̱ ci̱kɛ duer kɛ läär in nhiam mëë ci̱ rɔ ri̱t rɛy Aramaic papyrus duŋ 500 B.C. rɛy kä tëë ci̱ ji̱ääk kä Elephantine.

Ɛn ruac ɛmɔ ɛ ruac mi̱ caa lat kɛ thuɔ̱k kä /ciɛ ruac ëë wal. Kɛ thuɔ̱k ɛn ram min kuɛn jɛ derɛ ŋäcdɛ la̱t rɛy warɛgakni̱ tin caa mat thi̱n kä The Arabian Nights. Ɛ mi̱ caa gɔ̱r kɛ duɔ̱ɔ̱p mi̱ gɔaa ɛlɔŋ, kä ɛn ruacdɛ min ci̱ thia̱a̱ŋ kɛ lät, kɛ ca̱r mi̱ jiääk, kɛ duɔ̱ɔ̱p mi̱ tɔt mi̱ /caa dee luäŋ kɛ ga̱ŋ laa jakɛ naath kä guic ni̱ min jɔak. Kä lɔar cäärä ɛ jɛn min gɔaa ɛlɔŋ kä tekɛ ram min gɔ̱ɔ̱r.

Kä gɔa̱r cɛ rɔ da̱a̱k kä gua̱th da̱ŋ ŋuaan: (1) Kä ruac in ca lat; (2) Ŋi̱i̱c (ɛ ruac mi gääy naath kä Ruac Pɛli); (3) Ja̱l in wä kä I-jëp; (4) Kä Similitudes kiɛ Parables (min ci Ahikar ɛ thuk kɛ ŋi̱i̱c gatdä man min ci duer).

Cio̱o̱k 1

A-hikar, kuäär in di̱i̱t kä A-thi-ri-ya, tëë kɛ män ti 60 duŋdɛ ɣöö /thiɛlɛ jɛ gat. Kɛ kui̱ ɛmɔ cuɛ gat nyiman ka̱n. Cuɛ jɛ moc kɛ pɛl kɛnɛ ŋäc ŋɔaani̱ mi leny mi̱eth kɛnɛ pi̱w.
1 Ɛn ruac kɛ kui̱ Ɣai̱qär in pɛl, min la kuäär Sena-kɛrib,
kɛnɛ Nadan, gat nyiman Ɣai̱qär in pɛl.
2 Tëëkɛ wut mi pɛl mi cɔali Ɣay-kar kɛ ni̱n kuäärä ni
Thɛ-na-kɛ-rib gat Car-ha-dum, kuäär A-thi-ri-ya kɛnɛ
Ni-nɛ-be, kä jɛn ɛ kuäär kua̱r ni Thɛ-na-kɛ-rib.
3 Cuɛ tekɛ ria̱ŋ mi di̱i̱t, kɛnɛ kuak ti ŋuan, kä ŋäcɛ ŋɔak,
ŋäcɛ ŋɔak, ŋäcɛ ŋɔak, ŋäcɛ ŋɔak, kɛnɛ cär kɛnɛ kumɛ, kä
cuɛ män ti jiɛn bäkɛl kuɛn, kä cuɛ duel mi di̱i̱t täth kɛ kui̱
ramɔ kä kɛ.
4 Kä kɛ kɛn diaal, thilɛ jɛ gat kɛ gat mi dɔ̱ŋ. kä män ti̱ti̱,
tin dee kulɛ ben ɛ la ji̱ kuäärädɛ.
5 Kä cu lɔcdɛ jiääk ɛlɔŋ kɛ kui̱ kä nɔmɔ, kä kɛ cäŋ kɛl
cuɛ ji̱ thɔ̱ɔ̱li kɛnɛ nɛy tin ŋa̱ckɛ ŋɔak, kɛ ji̱ thɔ̱ɔ̱li dol, kä
cuɛ kɛ la̱r ta̱a̱dɛ kɛnɛ ta̱a̱dɛ min thil dap.
6 Kä cukɛ jɛ jiök i̱, 'Wër, thöp kuth muc kä thiec kɛ kɛ
ɣöö dɔ̱ŋ ba ji̱ moc gat mi gat.'
7 Kä cuɛ la̱t ni min ca la̱r jɛ, kä cuɛ muc thöp kuth
guääyni, cuɛ kɛ läŋ, cuɛ kɛ läŋ, cuɛ kɛ läŋ.
8 Kä cuɛ thil riet kɛl mi cikɛ luɔ̱c jɛ. Kä cuɛ jiɛɛn kɛ
jiath lɔaac kä jiath lɔaac, kä jiɛɛn kɛ jiath lɔaac.
9 Kä cuɛ luny jɔk, cuɛ Kuoth in Leny Buɔ̱mdɛ ti Diaal
pal, kä cuɛ jɛ ŋäth, cuɛ jɛ pal kɛ lɔcdɛ mi leth, wëë i̱, 'Aɣ
Kuoth in Leny Buɔ̱mdɛ ti Diaal, ji̱n Cääk nhial kɛnɛ
piny, ji̱n Cääk ŋɔaani diaal!
10 Ɣän la̱ŋä ji̱ ɛn ɣöö bi ɣä moc gat mi tɔt, kɛ ɣöö bɛ ɣä
com kɛ ɣöö bɛ te thi̱n gua̱a̱th in gɔaadä, kä bɛ wäŋkä
kum, kä bɛ ɣä kony.'
11 Kä cu jɔw li̱ŋ, wëë i̱, 'Kɛ ɣöö ci rɔ ŋäth ni kuth
guääyni tin ca täth, kä tho̱pi muc, kɛ kui̱ kä nɛmɛ bi cieŋ
a thil gat kɛ pek teekädu kɛɛliw.
12 Kä naŋni gat nyimuɔɔr ni Na-dan, kä jakni jɛ kä
gatdu, kä ŋi̱i̱cni jɛ kɛ ŋi̱i̱cdu kɛnɛ piethdu, kä mi wi̱i̱ li̱w
bɛ ji̱ kony.'
13 Kä ɛn wanɔ cuɛ gat nyiman ni Na-dan mi lueth ka̱n.
Kä cuɛ jɛ ka̱m män da̱ŋ bädäk, kɛ ɣöö bikɛ jɛ moc
dɛyjiɛn kä bikɛ jɛ pith.
14 Kä cukɛ jɛ piith kɛ mi̱eth mi gɔaa kɛnɛ ŋi̱i̱c mi gɔaa
kɛ bieyni ti ca la̱t kɛ la̱a̱p, kɛ bieyni ti mɛr kɛnɛ ti do̱l. Kä
cuɛ nyuur wi̱i̱ da̱a̱cni ti ca la̱t kɛ bul.
15 Kä mëë ci Nadan di̱t kä cuɛ ja̱l, cuɛ rɔ yuɔr nhial
ce̱tkɛ jiath thëëpni ti bär, cuɛ jɛ ŋi̱eec kɛ cieŋ ti gɔw, kɛ
gɔa̱r, kɛ ŋäc ŋɔaani̱, kɛ ŋäc ŋɔaani̱.
16 Kɛ kɔr ni̱ni ti ŋuan cu Kuäär ni Thɛn-kɛ-rib Ɣay-kar
guic, kä cuɛ jɛ nɛn i̱ cɛ dɔŋ ɛlɔŋ, kä cuɛ jɛ jiök bä.
17 'Ɣɔ̱ɔ̱n määthdä min luɔ̱thkɛ, min ŋäc la̱t, min ŋa̱thkɛ,
min pɛl, min la kuäär, min la gɔ̱ɔ̱r, min la gɔ̱ɔ̱r, min la
Chancellor kɛnɛ director; kɛ thuɔ̱k ci dɔŋ ɛlɔŋ kä ci thiɛk
kɛ run; Kä bi jiɛɛndu wi̱i̱ muɔ̱ɔ̱n thia̱k."
18 Läri jɛ ɣä ram mi bi gua̱a̱thdɛ jek rɛy läätdädä kɛ
kɔrdu.' Kä cu Haiqâr ɛ jiök i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n kuäärä, a wi̱cdu tëk
amäni cäŋ kɛl! Tëë thi̱n ɛ gat nyimaar ni Na-dan, cä jɛ
jak kä gatdä.
19 Kä cä jɛ pith, kä cä jɛ ŋi̱eec kɛ pɛldä kɛnɛ ŋäc
ŋɔaanidä.'
20 Kä cu kuäär ɛ jiök i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n, Ɣa̱y-kar! kämni jɛ
nhiamdä, bä jɛ wä nɛn, kä mi wa̱a̱ jɛ jek gɔaaɛ, la̱thni jɛ
gua̱a̱thdu; Kä bi wä kɛ duɔ̱ɔ̱pdu, kɛ ɣöö bi wä lɔ̱ŋ kä bi
tëkdu min ci duɔth cieŋ kɛ lɔ̱ŋ mi gɔaa.'
21 Kä cu Ɣa̱y-kär wä, kä cuɛ gat nyiman ni Nadan
nyuɔ̱th jɛ. Kä cuɛ jɛ luɔ̱th kä cuɛ jɛ thiec kɛ buɔ̱m kɛnɛ
luth.
22 Kä cuɛ jɛ guic kä cuɛ jɛ nhɔk kä cuɛ lɔcdɛ tɛɛth kɛ jɛ,
kä cuɛ Ɣa̱y-kar jiök i̱, 'Ɛn nɛmɛ ɛ gatdu, Ɣa̱-yaa? Ɣän
palä kɛ ɣöö dee Kuoth ɛ gaŋ. Kä ce̱tkɛ min ci ɣä lätikä
kɛnɛ gua̱n ni Thar-ha-dum, ɛn gatdu ɛmɛ bɛ ɣä lätikä kä
bɛ lätkä, tin göörä, kɛnɛ lätkä thuk, kɛ ɣöö bä jɛ luɔ̱th kä
bä jɛ jakä bum kɛ kui̱du.'
23 Kä cu Ɣa̱y-kär kuäär luɔ̱th kä cuɛ jɛ jiök i̱, 'A wi̱cdu
tëk, kuäärä amäni cäŋ kɛl! Ɣän göörä jɛ kä ji̱ ɛn ɣöö bi
gatdä Nadan pälikä kɛ dueerkɛ kɛ ɣöö bɛ ji̱ lätikä ce̱tkɛ
min lot rɔ.'
24 Kä cu kuäär ɛ yac ɛn ɣöö bɛ jɛ jakä ram mi di̱t ni jɛn
kä mäthnikɛ, kä bɛ jɛ te kɛɛl kɛ luth kɛnɛ luth. Kä cuɛ
tetkɛ cim kä cuɛ jɛ jiök i̱ ba̱ny.
25 Kä cuɛ Na-dan naŋ. gat nyiman kɛɛl kɛ jɛ kä cuɛ jɛ
nyuur rɛy duëël mi̱eth kä cuɛ jɛ tok kɛ mi ŋi̱i̱cɛ jɛ kɛ
wäär kɛnɛ cäŋ amäni mëë cɛ jɛ thiäŋ kɛ pɛl kɛnɛ ŋäc
ŋɔaani̱ mi leny mi̱eth kɛnɛ pi̱w.

Cio̱o̱k 2

Ɛn "Almanak Richard ëë can" kɛ ni̱n tëë wal. Ŋuɔ̱t tin /ci li̱w kɛ kui̱ ciɛŋä ran kɛ kui̱ yio̱o̱ni̱, män, bieyni, lät, mäthni. Ruac Kuɔth mi gɔaa ɛlɔ̱ŋ ca jɛ jek kä Bäth 12, 17, 23, 37, 45, 47. Päärɛ Bäth 63 kɛ tha̱a̱ŋ ruaacni tin latkɛ ɛ naath ɛn walɛ.
1 Cuɛ jɛ ŋi̱eec inɔ wëë i̱, 'Aɣ gatdä! liŋ ruaacnikä kä guɔ̱ɔ̱r ni ruacdä kä tit min latdä.
2 Lö gatdä! mi ci ruac liŋ, a jɛ li̱w rɛy lɔaacdu, kä /cu jɛ nyuɔ̱th ram mi dɔ̱diɛn, kɛ ɣöö /cɛ bi ben ɛ la mac mi tëk kä bɛ thokdu waŋ kä bɛ puɔ̱nydu jakä bɛc, kä bi ji̱ jakä jiäk, kä bi ji̱ pöc nhiam Kuɔth kä bi ji̱ pöc. wut.
3 Lö gatdä! mi ci ruac liŋ, /cu jɛ da̱a̱k; Kä mi tëëkɛ mi ci nɛn, /cu jɛ läri naath."
4 Lö gatdä! jakɛ ruacdu kä thia̱k kɛ ram min liŋ jɛ, kä /cu pɛ̈th kɛ luɔ̱cdu kɛ luɔc.
5 Lö gatdä! mi ci duɔ̱ɔ̱r liŋ, /cu jɛ tɛ̈ɛ̈.
6 Lö gatdä! /Cu go̱o̱ny in ca yian lony, kä /cu jɛ lony, kä /cu go̱o̱ny in ca yian lony.
7 Lö gatdä! /Cu gɔɔy raar go̱r, kɛ ɣöö bɛ kuɛ̈ɛ̈ kä bɛ wä, duŋdɛ ɣöö ti̱m mi luɔ̱thkɛ bɛ te thi̱n amäni cäŋ kɛl.
8 Lö gatdä! /Cu ciek mi dɔ̱a̱a̱r ji̱ jakä mɛt kɛ ruacdɛ, kɛ ɣöö bi li̱w kɛ lia̱a̱ mi jiääk ɛlɔ̱ŋ, kä bɛ ji̱ käp kɛ thɛp amäni mi ci ji̱ käp.
9 Lö gatdä! /Cu ciek mi ca moc kɛ bieyni kɛnɛ liɛɛth mi gɔaa go̱r, mi jiääk kä dɔ̱a̱a̱r rɛy yieekädɛ. Riɛk mi ci jɛ moc kɛ duɔ̱ɔ̱r, kiɛ mi ci jɛ la̱th tetdädu, kä bɛ ji̱ jakä duer, kä bi Kuoth gaak kɛ ji̱.
10 Lö gatdä! /Cu ce̱tkɛ jiath al-mɔn, kɛ ɣöö jɛn bɛ tekɛ ji̱th nhiam jiɛn diaal, kä tekɛ dɛy ti camkɛ kɛ kɔrdiɛn diaal, kä bi ce̱tkɛ jiath mulberi, min tekɛ dɛy ti camkɛ nhiam jiɛn diaal, kä tekɛ ji̱th kɛ kɔrdiɛn diaal.
11 Lö gatdä! kämni wi̱cdu piny, kä jakni jɔwdu kä kuiy, kä bi tekɛ luth, kä bi ja̱l kɛ duɔ̱ɔ̱p mi cuŋ, kä /cu bi tekɛ dɔ̱a̱a̱r. Kä /cu jɔwdu kap nhial mi dɔal kɛ ɣöö mi ɛ jɔw mi di̱i̱t mi ca duel täth, dee tho̱l duël ti ŋuan täth kɛ cäŋ kɛl; kä mi ɛ buɔ̱m ɛn ɣöö ba tho̱l ɛmɔ jäl kɛ pɛ̈th, /ci tho̱l ɛmɔ dee met woc piny thɔ̱rɔ̱a̱a̱li̱.
12 Ɣɔ̱ɔ̱n gatdä! kä wuɔ̱c päämni kɛɛl kɛ ram mi pɛl gɔaa ni jɛn kä ma̱th kɔaŋ kɛɛl kɛ ram mi jiäk lɔcdɛ.
13 Lö gatdä! thöp kɔaŋdu wi̱i̱ kɔ̱a̱kni nɛɛni ti cuŋ, kä /cu maath kɛ nɛy ti kueckɛ ŋoak, ti ca lo̱k.
14 Lö gatdä! nhɔk ni wutni ti pɛl ti luɔ̱thkɛ Kuoth kä ce̱tkɛ kɛ, kä /cu thia̱k kɛ nɛy ti kueckɛ ŋoak, kɛ ɣöö /ci bi ce̱tkɛ jɛ kä bi dupkɛ ŋa̱c.
15 Lö gatdä! mi ci ji̱n määtdu kiɛ määtdu jek, ɣɔ̱nɛ jɛ, kä kɛ kɔrɛ biɛ jakä määtdu kɛnɛ määtdu; kä /cuarɛ jɛ liak a thil ɣɔ̱n; Kä /cu ruacdu ya̱r kɛ ram mi thil pɛl.
16 Lö gatdä! Kä min te ciökdu thi̱n, ja̱l kɛ jɛ wi̱i̱ jiɛn ti ŋuan, kä lätni duɔ̱ɔ̱p kɛ kui̱ gatdu, kɛnɛ ji̱ dhɔaru kɛnɛ gaatku, kä lätni rieydu kɛ buɔ̱m a /kenɛ ni wä wi̱i̱ yiëër kɛnɛ tul yiëër kä /kenɛ ni wä rɛy yiëër kä /cɛ bi cop känkɛ.
17 Lö gatdä! mi ci ram mi riäŋ riäŋ tho̱l cam, la kɛn ɛ laa jiök i̱,--"Ɛ pɛldɛ," kä mi ci ram mi can ɛ cam, la kɛn ɛ laa jiök i̱, "Kɛ buɔthdɛ."
18 Lö gatdä! Kä jɛn bɛ ro̱ŋ kɛ mi̱ethdu min la camkɛ ni ciaŋ kɛnɛ nyinku, kä /cɛ nyin rado̱diɛn bi go̱r.
19 Lö gatdä! /Cu cieŋ thieekä kɛ ram mi dɔ̱a̱r, kä /cu mi̱th kɛɛl kɛ jɛ, kä /cu lɔcdu tɛɛth kɛ rik tin ci tuɔɔk kä ji̱ thieekädu. Mi ci gua̱n tɛ̈ru ji̱ duer, nyuthni jɛ nhök.
20 Lö gatdä! ram mi dual kɛ Kuoth bi jɛ luth kä bi jɛ luth.
21 Lö gatdä! ɛn ram mi kuicɛ ŋäc cɛ rɔɔdɛ tɛth, kä ram mi pɛl ɛ cäŋ cɛ tɛth /cɛ rɔ lath, mi cɛ tɛɛth la jiɛc rɔ kɛ pɛ̈th, kä mi̱ tëë kɛ juey derɛ tëkdɛ rɔal. Kä kɛ kui̱ raam mi thil ŋäc, mi dɔ̱a̱r, kɛ kui̱ jua̱thdɛ thilɛ wal.
22 Lö gatdä! mi ci raan ben kä ji̱ mi kuiy ni jɛn kä ji̱, wër nhiam kɛ ɣöö bi jɛ jek, kä bi cuɔ̱ŋ, kä mi /cɛ ji̱ dee luɔ̱c ji̱, bi Kuäärɛ ji̱ luɔ̱c jɛ.
23 Lö gatdä! /Cu gatdu duäc, kɛ ɣöö buɔ̱t gatdä ce̱tdɛ kɛ tho̱l mi te rɛy kakä, kä ce̱tdɛ kɛ yian thuɔk yio̱o̱ni, kɛnɛ yian le̱yni, kä ce̱tdɛ kɛ yian thi̱i̱kä.
24 Lö gatdä! käp gatdu kä jiäk, kä ŋi̱i̱cɛ jɛ kɛ ciɛŋ ti gɔw a /kenɛ ni jiäk kä ji̱ kä /kenɛ ji̱ nööŋ rɛy luthä rɛy nath kä bi wi̱cdu la̱th rɛy dupni kɛnɛ rɛy buɔ̱ɔ̱l kä ba ji̱ moc duer kɛ kui̱ lätnikɛ tin jiäk tin cɛ la̱t.
25 Lö gatdä! kämni tho̱l mi di̱i̱t mi tekɛ ciökkɛ, kä /cu tho̱l mi tekɛ tuɔ̱ŋ ti di̱t go̱r, kä /cu määthni kɛ wut mi gua̱n kacä, kiɛ kuany mi gua̱c, kiɛ kuany mi kual, kɛ kui̱ kä tin diaal tin lätdi kä kɛ bikɛ ya̱r.
26 Lö gatdä! /Cu diëëthku ji̱ lath, kä bi Kuäär ni Kuoth lɔcdɛ tɛɛth kɛ kɛ; kɛ ɣöö ca jɛ lar i̱, "Ram mi lo̱k gua̱n kiɛ man a jɛ li̱w kɛ lia̱a̱ (Ɣän luɔtdä ni lia̱a̱ dui̱rä); kä ram mi luth diëëthkɛ bɛ ni̱nkɛ jakä bäär kɛnɛ tëkdɛ, kä bɛ ŋɔak diaal tin gɔw nɛn." "
27 Lö gatdä! /Cu ja̱l rɛy duɔ̱p a thilɛ kuak, kɛ ɣöö kui̱ci gua̱a̱th in bi gua̱n tɛ̈r ji̱ röm kɛ jɛ, kɛ ɣöö bia rɔ rialikä kɛ kui̱dɛ.
28 Lö gatdä! /Cu bi ce̱tkɛ jiath mi thil ji̱th ti /ci piith, bi ce̱tkɛ jiath mi ca kum kɛ ji̱thkɛ kɛnɛ ji̱thkɛ; kɛ ɣöö wut mi thil ciek kiɛ gaat ca jɛ po̱c wi̱i̱ muɔ̱ɔ̱n, kä nyirkɛ jɛ ɛ ji̱ wecmuɔ̱ɔ̱n, ce̱tdɛ kɛ jiath mi thil ji̱th kä thil dɛy.
29 Lö gatdä! bia ce̱tnikɛ jiath mi tekɛ dɛy ti te gekä duɔ̱p, kä camkɛ dɛykɛ ɛ nɛy diaal tin jäl dup, kä la lɔ̱ɔ̱ŋ ley dɔaar piny ti̱eepädɛ kä camkɛ ji̱thkɛ.
30 Lö gatdä! kɛn det diaal tin ci ba̱ny piny rɛy duɔ̱pdiɛn kɛnɛ mäthnikɛ la kɛn a mi̱eth thɔ̱ɔ̱l.
31 Lö gatdä! /Cu jɛ lar i̱, "Kuäärä ɛ dɔ̱a̱a̱r kä ɣän pɛl," kä /cu ruac mi thil ŋäc kɛnɛ ruac mi dɔ̱a̱a̱r lat, kɛ ɣöö /cɛ ji̱ bi lo̱k ɛ jɛ.
32 Lö gatdä! /Cu bi a ram kɛl kä la̱a̱t tin la kua̱rkiɛn ɛ jiök i̱, "Wër kä kɔ," kä bi la ram kɛl kä nɛy tin la jiök i̱, "Tëëkɛ kä thia̱kɛ kɛ kɔ."
33 Lö gatdä! /Cu kuaanydu moc kɛ nhök nhiam määthnikɛ, kɛ ɣöö /ciɛ ŋäc i̱ ɛ ŋa kä kɛ mi bi gɔaa ni jɛn kä ji̱ kɛ guutdɛ.
34 Lö gatdä! /Cu dual kɛ Kuäärun min cak ji̱, kɛ ɣöö /cɛ biɛt kɛ ji̱.
35 Lö gatdä! kä jakni ruacdu kä gɔaa kä jakɛ thokdu kä gɔaa; Kä /cu määthdu nhɔk ɛn ɣöö bɛ ciökdu kuëŋ piny, kɛ ɣöö bɛ ji̱ moc kɛ gua̱a̱th mi dɔ̱diɛn.
36 Lö gatdä! mi ci ram mi pɛl duäc kɛ riet mi pɛl, bɛ rɔ moc kɛ ca̱r mi jiääk mi /ca ŋäc; Kä mi ci ram mi thil ŋäc moc kɛ buɔ̱t, /cɛ bi cop lɔaac kä /cɛ bi liŋ.
37 Lö gatdä! mi ci ram mi pɛl jäkni kɛ kui̱ kä tin go̱o̱ri, /cu jɛ moc kɛ ŋuɔ̱t ti ŋuan, kɛ ɣöö bɛ lätku la̱t ce̱tkɛ min

go̱o̱ri, kä mi ci ram mi dɔa̱r jäkni, /cu jɛ moc kɛ ŋuɔ̱t, wër kärɔa kä lätni lätku, kɛ ɣöö mi la̱r jɛ jɛ, /cɛ min go̱o̱ri bi la̱t. Mi cikɛ ji̱ jäk kä kɛ kui̱ la̱t, pɛ̈th kɛ ɣöö biɛ thuk kɛ pɛ̈th.
38 Lö gatdä! /Cu gua̱n tɛ̈r ran jakä bum ni jɛn kä ji̱, kɛ ɣöö bɛ thëmdu ka̱n, kä bɛ ji̱ luɔ̱c ji̱.
39 Lö gatdä! ɣɔ̱nɛ gatdu kɛnɛ läätdu a /keni nyinku ni la̱th tetnikiɛn, kɛ ɣöö /cikɛ bi näk. kɛ ɣöö ram mi tekɛ tet mi ci thia̱a̱ŋ cɔalkɛ jɛ i̱ pɛl, a cäŋ ɛ dɔa̱r kä thil ŋäc ŋɔaani̱, kä ram mi tekɛ tet mi thil luɔt cɔalkɛ jɛ i̱ can, mi thil ŋäc ŋɔaani̱, a cäŋ ɛ kuäär nɛɛni ti pɛl.
40 Lö gatdä! Ɣän cä kɔlöcinth cam, kä cä aloeth cam, kä thilɛ mi cä jek mi bɛc mi leny can kɛnɛ dak ŋɔaani̱.
41 Lö gatdä! ŋi̱i̱c gatdu kɛ ciaaŋ mi gɔaa kɛnɛ ciaaŋ bumä, kɛ ɣöö bɛ lät agɔaa rɛy dhɔaardɛ.
42 Lö gatdä! /Cu nɛy tin kueckɛ ŋɔak ŋi̱eec kɛ thok nɛɛni ti pɛl, kɛ ɣöö bɛ a riɛk kä jɛ.
43 Lö gatdä! /Cu ta̱a̱du nyuɔ̱th määthdu, kɛ ɣöö /cɛ ji̱ bi lo̱k ɛ jɛ.
44 Lö gatdä! cɔr lɔaac bɛcɛ ɛlɔ̱ŋ kä cɔr wäŋni, kɛ ɣöö cɔr wäŋni dɔ̱ŋ ba jɛ bo̱th ɛ määth, kä cɔr lɔaac /ca jɛ bo̱th, kä bɛ duɔ̱ɔ̱p in cuŋ ba̱ny piny, kä bɛ wä rɛy duɔ̱p mi jiääk . duɔ̱p.
45 Lö gatdä! kuɔth ran kɛ ciökdɛ gɔaa ni jɛn kä kuɔth ran kɛ thokdɛ.
46 Lö gatdä! määthdu min thia̱k, gɔaa ni jɛn kä dämuɔɔr mi na̱n.
47 Lö gatdä! gɔɔydɛ bɛ thuɔ̱k duŋni̱ ɣöö ŋi̱i̱c bɛ jääny, kä wi̱cmuɔ̱ɔ̱n bɛ kuɛ̈ɛ̈ kä bɛ cu ben ɛ la mi̱ thil luɔt, duŋni̱ ɣöö ciöt mi̱ gɔaa /cɛ bi ben ɛ la mi̱ thil luɔt kiɛ /cɛ bi bath.
48 Lö gatdä! ram mi thil lɔ̱ŋ, lia̱a̱dɛ gɔaa ni jɛn kä tëkdɛ; Kä jɔw wiee gɔaa ni jɛn kä jɔw diit; kɛ ɣöö jiath lɔaac kɛnɛ wiee, mi tekɛ luth Kuɔth rɛydiɛn, gɔaa ni jɔw diitni kɛnɛ tɛ̈th lɔaac.
49 Lö gatdä! Kä thɔ̱l mi te rɛy tetdädu gɔaa ni jɛn kä thɔ̱l mi te rɛy thaak ran mi thieekɛ ji̱; Kä rɔɔm mi thia̱k kɛ ji̱ gɔaa ni jɛn kä thäk mi na̱n. Kä gɔaa ni duer diit mi te tetdädu kä kɛc ti bathdɔɔr ti pär nhial. kä can mi mat ŋɔak diaal gɔaa ni jɛn kä däk ŋɔaani̱ ti ŋuan piny; Kä gɔaa ni nyapɛc mi tëk kä lony mi ci li̱w. kä paun kɛl gɔaa ni jɛn kä paun kɛl ria̱ŋni, ɣän luɔtdä ni da̱a̱p kɛnɛ ciɛk; kɛ ɣöö da̱a̱p kɛnɛ ciɛk in bo̱r ca kɛ tɛ̈ɛ̈ kä ca kɛ kum wi̱i̱ muɔ̱ɔ̱n, kä /ca kɛ nɛn. Kä duundɛ ɣöö la bi̱i̱ la te rɛy ko̱kä kä ba jɛ nɛn, kä ɛ gɔɔy raam min lät jɛ.
50 Lö gatdä! fortun mi tɔt gɔaa ni jɛn kä fortun mi ci däk piny.
51 Lö gatdä! jio̱w mi tëk gɔaa ni jɛn kä ram mi can mi ci li̱w.
52 Lö gatdä! gɔaa ni ram mi can mi lät cuŋ kä ram mi riäŋ riäŋ mi ci li̱w rɛy dueeri.
53 Lö gatdä! käp ruac rɛy lɔaacdu, kä bɛ tekɛ mi di̱i̱t kä ji̱, kä tit rɔ kɛ ɣöö biɛ nyoth ɛn ɣöö ci määthdu tekɛ tɛ̈ɛ̈.
54 Lö gatdä! /Cu riet bä raar thokdu amäni mi ci ca̱ru jek kɛ ca̱r. Kä /cu cuɔ̱ŋ kam nɛɛni ti ŋaknɔm, kɛ ɣöö kɛ ruac mi jiääk bɛ tekɛ ŋaknɔm, kä kɛ ŋaknɔm bɛ tekɛ ko̱r, kä kɛ ko̱r bɛ tekɛ ko̱r, kä ba ji̱ kuɔ̱k ɣöö bi ruacdu lat. Duundɛ ɣöö riŋni ɛn wi̱ni kä lɔ̱ɔ̱ŋni."
55 Lö gatdä! /Cu ram mi bum ni jɛn kä ji̱ gaŋ, kä go̱o̱rni yiëë mi bum, kɛnɛ ciaaŋ mi cuŋ, kɛ ɣöö thilɛ mi gɔaa mi leny nɔmɔ.
56 Lö gatdä! /Cu määthdu min nhiam lo̱k, kɛ ɣöö dɔ̱ŋ /cɛ bi jääny kɛ määthdu min rɛwdɛ.
57 Lö gatdä! kä guicɛ ram mi can rɛy rikädɛ, kä ruacni kɛ kui̱dɛ nhiam Sultan, kä lätni jɛ kɛ buɔ̱mdu kɛ ɣöö bi jɛ kän thok thɔ̱ɔ̱l.
58 Lö gatdä! /Cu lɔcdu tɛɛth kɛ lia̱a̱ gua̱n tɛ̈ru, kɛ ɣöö kɛ kɔr gua̱th mi tɔt bi la gua̱n thieekädɛ, kä bi ram mi dɔal ji̱ luɔ̱th kä bi jɛ luɔ̱th kä bi te kɛɛl kɛ jɛ kɛ nhiam kɛ tɛ̈th lɔaac.
59 Lö gatdä! mi ci pi̱w cuɔ̱ŋ nhial, kä bi thɔ̱l mi bo̱r rɔ moc kɛ buɔy, kä bi thɔ̱l mi tɔt rɔ moc kɛ thɔ̱l mi gɔaa ce̱tkɛ thɔ̱l, kɛ kɔrɛ dee nɛy ti thil ŋäc kɛnɛ dɔa̱a̱r jɛ cop lɔaac kä dee kɛn pɛl.
60 Lö gatdä! mi go̱o̱ri ɣöö bi pɛl, gaŋ thokdu kä kac, kä gaŋ tetdu kä kuël, kä gaŋ wäŋku kä jiäk. kɛ kɔrɛ ba ji̱ cu cɔl i̱ pɛl.
61 Lö gatdä! Kä a ram mi pɛl ji̱ duäc kɛ kɛɛt, kä /cu ram mi dɔa̱r ji̱ yi̱r kɛ wäl mi gɔaa. Bi rɔ yuɔr piny rɛy ŋuɛ̈tniku kä ba ji̱ luɔ̱th rɛy dɔŋdu.
62 Lö gatdä! /Cu raan luäŋ kɛ ga̱ŋ kɛ ni̱n bumädɛ, kiɛ kiir kɛ ni̱n tin ci̱ nyɔcdɛ rɔ yuɔr piny.
63 Lö gatdä! /Cu pɛ̈th kɛ kuën ciëk, kɛ ɣöö mi ci kuën wä agɔaa, bɛ wee i̱, 'Kuäärä, rialikä ɣä'; kä mi ci jɛ jiäk, bɛ ram ëë no̱o̱ŋ jɛ moc riɛk.
64 Lö gatdä! ram mi gɔaa rɛy bieynikɛ, jɛn bä cäätdɛ rɛy ruacdɛ; Kä ram mi tekɛ ca̱r mi jiääk rɛy bieynikɛ, jɛn bä cäätdɛ kɛ ruacdɛ.
65 Lö gatdä! mi ci kuël la̱t, läri jɛ Sultan, kä moc jɛ kɛ kui̱dɛ, kɛ ɣöö ba ji̱ kän kä jɛ, kɛ ɣöö mi /ciɛ jɛn, bi rik rut.
66 Lö gatdä! käni määthdu kɛ ram mi ci tetdɛ thia̱a̱ŋ kä ci thia̱a̱ŋ, kä /cu määthdu kɛ ram mi ci tetdɛ gäk kä ci buɔth ɛ näk.
67 Tëëkɛ ŋɔak da̱ŋ ŋuaan ti /ci kuäär kɛnɛ lathkëërikɛ dee gaŋ kä kɛ: ciaaŋ jiäk in la̱tkɛ ɛ kuäär, kɛnɛ kumɛ mi jiääk, kɛnɛ ca̱r mi jiääk kɛ kui̱ nɛɛni tin ruac kɛ naath; kɛnɛ ŋɔak da̱ŋ ŋuaan ti /ca dee tɛ̈ɛ̈: ram mi pɛl, kɛnɛ ram mi dɔa̱r, kɛnɛ ram mi riäŋ riäŋ, kɛnɛ ram mi can.'

Cio̱o̱k 3

Ahikar cɛ la̱tdɛ päl kä lätdɛ rɛy lätni kumɛ. Cuɛ kuakkɛ ka̱m gat nyiman in la gua̱n ko̱kä. Ɛn wa̱nɛ mɛ ɛ ruac mi gääy naath kɛ kui̱ kä ɣöö ci ram mi /thiɛl tɛ̈thlɔaac rɔ ri̱t ɛ la ram mi jiäk. Ɛn ca̱r mi̱ pɛl mi̱ caa Ahikar kuëŋ rɛy yiëër cuɛ nööŋni̱ ɣöö baa jɛ kuëŋ yieenä. Cuɛ jɔɔc ɛn ɣöö ɛ jɛn guut A-ɣi-kar.
1 Cu Haiqâr ruac inɔ, kä mëë cɛ ruaacni kɛnɛ ruaacni ti̱ti̱ thuk kɛ lat kä Nadan, gat nyiman, cuɛ car ɛn ɣöö bɛ kɛ diaal tit, kä /ke̱nɛ jɛ ŋa̱c ɛn ɣöö niɛ gua̱a̱th ɛmɔ bɛ jɛ nyuɔ̱th ɣöö bɛ tekɛ buɔ̱m kɛnɛ lo̱k kɛnɛ dɔal.
2 Kɛ kɔrɛ cu Ɣa̱y-kär nyuur rɛy duëëlɛ, kä cuɛ kuakkɛ diaal ka̱m Na-dan, kɛ kuaanykɛ, kɛ män tin lät kɛ jɛ, kɛ jio̱o̱k tuɔ̱ruɔ̱k, kɛ ɣɔkkɛ, kɛ ŋɔak diaal tin cɛ jek kä cɛ jek. Kä cu buɔ̱m thöp kɛnɛ pën ŋɔaani̱ duɔth tetdä Nadan.
3 Kä cu Ɣa̱y-Kär nyuur kɛ lɔ̱ŋ rɛy duëëlɛ, kä ni ciaŋ la wä Ɣa̱-y-Kär kuäär luɔ̱th, kä bɛ loc dhɔɔrɛ.

4 Täämɛ mëë ci Nadan ɛ ŋa̱c ɛn ɣöö buɔ̱m in la thöpkɛ ŋɔak kɛnɛ min la gaŋɛ naath te tetdädɛ, cuɛ kuäär Ɣay-kar lo̱k kä cuɛ jɛ moc kɛ buɔ̱m, kä cuɛ jɛ moc kɛ duer gua̱a̱thni̱ diaal tin cɛ jɔɔc thi̱n, wëë i̱, ‘Gua̱ndɔɔŋdä Ɣa̱-yaa-rɛ te rɛy kuääräde. Kä thilɛ mi ŋäcɛ täämɛ.’

5 Kä cuɛ tok kɛ mi duäc kuaany kɛnɛ män läätni, kä cuɛ jio̱o̱k tuɔruɔ̱k kɛnɛ thɔrɔa̱li̱ kɔak, kä cuɛ yio̱wkɛ diaal tin tekɛ gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣay-kär thuk.

6 Kä mëë ci Ɣai̱-Kär ɛ nɛn ɛn ɣöö /thiɛlɛ jɛ kɔa̱c lɔaac kɛ läätkɛ kɛnɛ ji̱ dhɔarɛ, cuɛ rɔ jiɛc kä cuɛ jɛ tuɔ̱k raar dhɔɔrɛ, kä cuɛ kuäär ja̱k kɛ ɣöö bɛ kuakkɛ kɛnɛ mi̱ethdɛ däk piny.

7 Kä cu kuäär rɔ jiɛc, cuɛ Nadan cɔl, kä cuɛ jɛ jiök i̱, ‘Kä min ŋot Ɣai̱-kar kɛ puɔnydɛ, thilɛ ram mi bi kuakdɛ ruac, kiɛ ji̱ dhɔarɛ, kiɛ kuakkɛ.’

8 Kä cua tet Nadan woc kä gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣai̱-kar kɛnɛ kuakkɛ diaal, kä kɛ jɛn gua̱a̱th ɛmɔ /ke̱nɛ wä rɛc kä /ke̱nɛ jɛ wä ner.

9 Kä ɛnɔ cu Ɣa̱y-kär lɔcdɛ ri̱t kɛ lätkɛ tëë cɛ la̱t kɛnɛ gat nyiman ni Nadan, kä cuɛ ŋot kɛ mi̱ jiɛth lɔcdɛ ɛlɔ̱ŋ.

10 Kä Nadan tëë kɛ däman mi tɔt mi cɔal i̱ Bɛnudha̱rdan, kä cu Ɣaykar ɛ naŋ gua̱a̱th Nadan, kä cuɛ jɛ pith kä cuɛ jɛ luɔ̱th kɛ luth mi di̱i̱t. Kä cuɛ nyinkɛ diaal ka̱m jɛ, kä cuɛ jɛ jakä kuäär dhɔrɛ.

11 Täämɛ mëë ci Nadan min ci tuɔɔk ŋa̱c, cuɛ tekɛ ŋɛ̈ɛ̈ny kɛnɛ ŋɛ̈ɛ̈ny, kä cuɛ tok kɛ mi latdɛ ruac kɛ ku̱i̱ nɛɛni diaal tin thieckɛ jɛ, kä cuɛ gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣay-kar dɔal, wëë i̱: ‘Ci gua̱ndɔɔŋdä ɣä tuɔ̱k raar dhɔɔrɛ, kä cɛ ɣä tuɔ̱k raar dhɔɔrɛ. cuɛ dämaar nhɔk ni ɣä, duŋdɛ ɣöö mi ci Kuoth in Di̱t ni Jɛn ɣä moc buɔ̱m, bä jɛ nöŋ rik tin te thi̱n . näk.'

12 Kä cu Na-dan ŋot kɛ mi̱ carɛ jɛ i̱ ɛŋu mi derɛ la̱t kɛ kui̱dɛ. Kä kɛ kɔr gua̱th mi tɔt cu Na-dan ruac ɛmɔ riet wi̱cdɛ, kä cuɛ warɛgak gɔa̱r A-kic gat Caa, kuäär Pa-rath in pɛl, wëë i̱.

13 ‘Mal kɛnɛ pual pua̱a̱ny kɛnɛ buɔ̱m kɛnɛ luth kä kuäär A-thi-ri-ya kɛnɛ Ni-nɛ-be, kɛnɛ kuäärɛ kɛnɛ gɔɔ̱rdɛ ni Ɣai̱-kar tekɛ ji̱, lö kuäär in di̱i̱t! A jɛ tekɛ yio̱w kamdu kɛnɛ ɣä.

14 Kä mi ci warɛgak ɛmɛ cop kä ji̱, mi wi̱i̱ rɔ jiɛc kɛ pɛ̈th kä wä wi̱i̱ kakä Nith-rin, kɛnɛ A-thi-ri-ya, kɛnɛ Ni-nɛ-be, bä kuäär ka̱m ji̱ a thilɛ ko̱r kɛnɛ ko̱r.’

15 Kä cuɛ warɛgak do̱diɛn gɔr bä kɛ ciöt Ɣay-kar kä Pɛro kuäär I-jëp. ‘A mal tekɛ mal kamädu kɛnɛ ɣä, lö kuäär in bum!

16 Mi kɛ gua̱a̱th in ci warɛgak ɛmɛ cop kä ji̱, bi rɔ jiɛc kä bi wä kä A-thi-ri-ya kɛnɛ Ni-nɛ-be rɛy kakä Nithriin, bä ji̱ ka̱m kuäär a thilɛ ko̱r kɛnɛ ko̱r.’

17 Kä gɔa̱r Nadan cuɛ ce̱tkɛ gɔa̱r gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣay-kar.

18 Kä cuɛ warɛgakni da̱ŋ rɛw tɔtɔ̱ mat kɛɛl, kä cuɛ kɛ moc kɛ biɛl gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣay-kar. cukɛ te rɛy luaak kua̱r.

19 Kä cuɛ wä kä cuɛ warɛgak gɔ̱r bä kä kuäär kä gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣai̱qär i̱: ‘Mal kɛnɛ puɔnydä tekɛ Vizierdä, Secretarydä, Chancellordä, Ɣai̱qär.

20 O Haiqâr, mi ci warɛgak ɛmɛ cop kä ji̱, mat lathkëëri diaal tin te kɛɛl kɛ ji̱, kä bikɛ tekɛ bieyni kɛnɛ pekdiɛn, kä bi kɛ nööŋ kä ɣä kɛ cäŋ in dhieecdiɛn rɛy päämni Nisrîn.

21 Kä mi wi̱i̱ ɣä nɛn ba̱a̱ kä ji̱, pɛ̈th kɛ lätni rɛm kä ɣä ce̱tkɛ gua̱n tɛ̈r mi dee nyiëëny kɛ ɣä, kɛ ɣöö ta̱a̱ kɛ ja̱a̱k Pɛro kuäär I-jëp kɛɛl kɛ ɣä, kɛ ɣöö bikɛ buɔ̱m köördan nɛn lathkëëri kä dɔ̱ŋ deekɛ kɔn dual, kɛ ɣöö kɛ ji̱ tɛ̈ran kä nyirkɛ kɔn.’

22 Kä cuɛ warɛgak ɛmɔ kum, kä cuɛ jɛ jäk kä Ɣai̱qär ɛ ram kɛl kä la̱a̱t kua̱r. Kä cuɛ warɛgak in dɔ̱ŋ min cɛ gɔ̱r ka̱n kä cuɛ jɛ käp nhiam kua̱r kä cuɛ jɛ kuɛn kä cuɛ jɛ nyuɔ̱th di̱i̱l.

23 Kä mëë ci kuäär min ca gɔ̱r rɛy warɛgakä liŋ, cuɛ ga̱a̱c ɛlɔ̱ŋ, cuɛ gaak ɛlɔ̱ŋ, kä cuɛ wee i̱, ‘Ɣɔ̱ɔ̱n, cä pɛldä nyoth! ɛŋu mi cä lät kä Haiqâr min cɛ warɛgakni ti̱ti̱ gɔ̱r kä ji̱ tɛ̈rä? Ɛ jɛn mucdä min cä ka̱m jɛ kɛ ku̱i̱ gɔɔyä mi cä lät kä jɛ?’

24 Kä cu Na-dan ɛ jiök i̱, ‘/Cu lɔcdu jiääk, lö kuäär! kä /cuarɛ gaak, duŋni̱ ɣöö banɛ wä kä plain of Nisrîn kä banɛ wä guic mi̱ ɛn ruac ɛmɔ ɛ thuɔ̱k kiɛ /cɛ thuɔ̱k.'

25 Kä cu Nadan rɔ jiɛc kɛ cäŋ in dhieecdiɛn, cuɛ kuäär kɛnɛ lathkëëri kɛnɛ kuäär naŋ, kä cukɛ wä rɛy dɔaar kä pääm Nithrîn. Kä cu kuäär ɛ guic, kä nɛnɛ! Haiqâr kɛnɛ lathkëëri cukɛ rɔ̱ rialikä.

26 Kä mëë ci Ɣai̱kär ɛ nɛn ɛn ɣöö kuäär te thi̱n, cuɛ rɔ thiëëk kä cuɛ lathkëëri nyuɔ̱th ɣöö bikɛ wä ce̱tkɛ ko̱r, kä bikɛ ko̱r tɛr kɛ kuäär ce̱tkɛ min ca jek rɛy warɛgakä, kä /cɛ jɛ ŋäc i̱ ɛ puɔ̱l mi ci Nadan tɛt kɛ kui̱dɛ. tut.

27 Kä mëë ci kuäär min ca la̱t ɛ Ɣai̱-kar nɛn, cuɛ diɛɛr ɛlɔ̱ŋ kä cuɛ dual ɛlɔ̱ŋ, kä cuɛ gaak ɛlɔ̱ŋ.

28 Kä cu Na-dan ɛ jiök i̱, “Ɛn ji̱n nɛn, kuäärä ni kuäär! ɛŋu mi ci wut ɛmɛ ɛ la̱t? duŋni̱ ɣöö /cu gaak kä /cu lɔcdu jiääk kiɛ /cu jiäk lɔcdu, kä wër dhɔɔru kä nyuur wi̱i̱ kɔam kuäärädu, kä bä Ɣai̱qär nööŋ kä ji̱ ca yian kä ca yian kɛ thɛp, kä bä gua̱n tɛ̈ru joc kä ji̱ a thilɛ la̱t.’

29 Kä cu kuäär luny wi̱i̱ kɔam kuääräde, kɛ ɣöö cɛ gaak kɛ kui̱ Ɣay-kar, kä thilɛ mi cɛ la̱t kɛ kui̱dɛ. Kä cu Nadan wä kä Ɣai̱qär, kä cuɛ jɛ jiök i̱, ‘W’allah, ji̱n gua̱ndɔɔŋdä! Ɛpuc kuäär tɛth lɔcdɛ kɛ ji̱ kɛ tɛ̈th lɔaac mi di̱i̱t kä cɛ ji̱ la̱r tɛ̈th lɔaac kɛ ɣöö ci min cɛ la̱r ji̱ la̱t.

30 Täämɛ cɛ ɣä jäk kä ji̱, kɛ ɣöö bi lathkëëri wä lätkiɛn, kä bi rɔɔdu ben kä jɛ a ca tetku yian jɔkdu, kä ciöku yian kɛ kuatni, kɛ ɣöö bi ja̱a̱k Pɛro jɛ nɛn, kä bi kuäär ben cukɛ dual kɛ kɛ kɛnɛ kuäärdiɛn.’

31 Kä cu Haiqâr ɛ loc i̱, ‘Kä liŋ ɛ ɣöö bi raan luɔ̱th.’ Cuɛ rɔ jiɛc ni ɛn guäth ɛmɔ, cuɛ tetkɛ yian jɔkdɛ, kä cuɛ ciökɛ yian kɛ kuatni ciikni.

32 Kä cu Na-dan ɛ ka̱n, cuɛ wä kɛɛl kɛ jɛ nhiam kua̱r. Kä mëë ci Ɣai̱qär wä nhiam kua̱r cuɛ rɔ yuɔr piny nhiamdɛ piny, kä cuɛ kuäär thiec kɛ buɔ̱m kɛnɛ tëk mi do̱raar.

33 Kä cu kuäär ɛ jiök i̱, ‘Ɣɔ̱ɔ̱n Ɣai̱qâr, kuäärädä, kuäärädä, kuäärädä, kuäärä wecdä, läri jɛ ɣä i̱ ɛŋu mi jiääk mi cä lät kä ji̱, min ci ɣä luɔ̱c lätdä min jiääk ɛmɛ.’

34 Kä cukɛ jɛ nyuɔ̱th warɛgakni tin ca gɔ̱r kɛnɛ di̱i̱l thokdɛ. Kä mëë ci Haiqâr nɛmɛ nɛn, cu tetkɛ rɔ̱ yuɔr piny kä cu thokdɛ yian kɛ gua̱a̱th kɛl, kä cuɛ thil riet kɛl kɛ dual; duŋni̱ ɣöö cuɛ wi̱cdɛ yuɔr piny kä cuɛ ŋot kɛ mi̱ /ci ruac.

35 Kä mëë ci kuäär ɛ nɛn, cuɛ ŋa̱c ɛn ɣöö ruac ɛmɔ bëë kä jɛ, kä cuɛ rɔ jiɛc niɛ gua̱a̱th ɛmɔ kä cuɛ kɛ jiök i̱ ba Ɣai̱-kar näk, kä ba ŋuɔ̱kdɛ moc kɛ thɛp raar rɛy wec.

36 Kä cu Nadan rɔal kä cuɛ wee i, ‘Ɣɔɔn Ɣai-kar, jin ram mi bor! ɛŋu mi luäk ji kɛ cärku kiɛ buɔmdu kɛ lätni nɛmɛ kä kuäär?’
37 Ɛ jɛn latdɛ ram in la lat ruaacni ɛmɔ. Kä ciöt wutdä ëë tekɛ thɛp ɛ Abu Samîk. Kä cu kuäär ɛ jiök i, ‘A jin ram mi guan thɛp! jiɛc rɔ, wër, ŋok thok Haiqâr thok duëëlɛ, kä yuɔr wicdɛ raar puɔɔnydɛ kɛ cupni ti kuɔr.'
38 Kä cu Ɣay-kar rɔ yuɔr piny nhiam kuar, kä cuɛ wee i, ‘A kuäärä tëk amäni cäŋ kɛl! Kä mi goori ɣöö bi ɣä näk, a ruacdu jakä thuɔk. kä ŋacä jɛ ɛn ɣöö /thiɛlɛ ɣä duer, duŋdɛ ɣöö ram mi jiääk bɛ capdɛ lat kɛ kui jiäknikɛ; duŋdɛ ɣöö, lö kuäärä! Ɣän laŋä ji kɛnɛ mäthniku, päli jɛ ɛn ɣöö bi wut ëë tekɛ thɛp puɔnydä kam kuaanykä, kɛ ɣöö ba ɣä kony, kä a kuaanydu a mucdu.’
39 Cu kuäär rɔ jiɛc, kä cuɛ wut in tekɛ thɛp jiök i ba jɛ lät kä min goorɛ.
40 Kä niɛ guaath ɛmɔ cuɛ laatkɛ jiök i ba Ɣaiqär kɛnɛ wut ëë tekɛ thɛp käp, kä ba wä kɛɛl kɛ jɛ a thil bieyni kɛ ɣöö ba jɛ näk.
41 Kä mëë ci Ɣay-Kär ɛ ŋac agɔaa ɛn ɣöö ba jɛ näk, cuɛ ciekdɛ jak, kä cuɛ jɛ jiök i, ‘Bër raar kä röm kɛ ɣä, kä a jɛ tekɛ ji kɛɛl kɛ nyier ti bathdɔɔr kɛl, kä a kɛ moc kɛ bieyni ti boor. sil kɛ ɣöö dee kɛn ɣä wiee a /kan ni liw.
42 Kä riali mieth ikä kɛ kui raam bi thɛp kɛ thɛp kɛnɛ laatkɛ. Kä matdɛ kɔaŋ ti ŋuan, kɛ ɣöö bikɛ math.’
43 Kä cuɛ tin diaal tin ca lar jɛ lat. Kä cuɛ pɛl ɛlɔŋ, kä pɛl, kä ŋäc ŋɔak. Kä cuɛ mat kɛ luth kɛnɛ ŋiic diaal tin de rɔ lot.
44 Mëë ci lathkëëri kuar kɛnɛ wutni tin tekɛ thɛp cop, cukɛ tharbët rialikä, kɛnɛ kɔaŋ kɛnɛ mieth mi gɔaa mi ca rialikä, kä cukɛ mith kɛnɛ maath amäni mëë cikɛ riaŋ kä cikɛ yɔŋ.
45 Kä cu Haiqâr wut ëë tekɛ thɛp naŋ gekä bunädɛ, kä cuɛ wee, ‘Ɣɔɔn Abu Samîk, /ciɛ ŋäc ɛn ɣöö mëë goor kuäär ni Thar-ha-dum, guan Thɛn-na-kɛ-rib i bɛ ji näk, cua ji naŋ kä cua ji tɛ̈ɛ̈ guaath mi dɔŋ amäni 1990. gaak kuar kä cuɛ ji thiec kɛ kuii?
46 Kä mëë cä ji naŋ nhiamdɛ cu lɔcdɛ tɛɛth kɛ ji, kä tim gɔɔy ëë cä lät kä ji.
47 Kä ŋacä jɛ ɛn ɣöö bi kuäär lɔcdɛ jiääk kɛ kuidä, kä bɛ lɔcdɛ waŋ kɛ waŋ lɔaacdɛ mi diit kɛ liaadä.”
48 Kɛ ɣöö thilɛ ɣä duer, kä mi wii ɣä wä nyuɔth jɛ rɛy luaakdɛ, bi tekɛ tɛ̈th lɔaac mi diit, kä biɛ ŋac ɛn ɣöö ci gat nyimaar ni Na-dan ɣä mɛt, kä cɛ ɣä lät kä jiäk ɛmɛ, kä bɛ ɣä moc kɛ tɛ̈th lɔaac mi diit. bi kuäär rɔ rit kɛ ɣöö cɛ ɣä näk; Kä täämɛ taa kɛ gëëk rɛy kakä dhɔɔrä, kä thilɛ ram mi ŋäc jɛ.
49 Temɛ ɣä rɛydɛ kɛ ŋäc ciëkdä. Kä taa kɛ kuany mi te yieenä mi roŋ näkdɛ.
50 Kä nooŋni jɛ raar kä lätni jɛ bieynikä, kä läri jɛ kuaany ɛn ɣöö ba jɛ näk mi wakɛ yɔŋ. /Cikɛ jɛ bi ŋac ɛn ɣöö ɛ jɛn ram in näk kɛn ɛ.
51 Kä wuɔc ni puɔnydɛ kɛ tetni ti kuɔr kä puɔnydɛ, kä thöpni puɔnydɛ kuaanykä kɛ ɣöö ba jɛ kony. Kä bi riaŋ mi diit dol kɛ ɣä kɛɛl.
52 Kä ɛn wanɔ cu wut ëë tekɛ thɛp lat cetkɛ min ca lar jɛ ɛ Ɣaiqär, kä cuɛ wä kä kuäär, cuɛ jɛ jiök i, “A wicdu tëk amäni cäŋ kɛl!”
53 Kä cu ciek Ɣaiqär jɛ yuɔr piny rɛy guath in ca tɛ̈ɛ̈ thin kɛ juɔkni diaal min roŋ kɛ kuidɛ, kä thilɛ ram mi ŋäc jɛ ɛ ni jɛn kärɔa.
54 Kä cua ruac ɛmɔ lat kä cua nyɔk kɛ lat guathni diaal kɛ kui kä ɣöö ca Ɣai-Kär in la ram in ŋäc ŋɔak näk kä cuɛ liw, kä cu ji wec ɛmɔ diaal wiee kɛ kuidɛ.
55 Kä cukɛ wiee kä cukɛ wee i, ‘Riɛk ɛ jin, Ɣay-kar! kɛnɛ kɛ kui ŋiicädu kɛnɛ luthdu! Kä jin kɛnɛ ŋäcdu bɛ jiääk ɛlɔŋ! Kä dëë ram mi cetkɛ ji jek nikä? kä derɛ te nikä mi dee wut mi pɛl, mi ŋäc ŋɔak, mi ŋäc ruac mi cäät kɛ ji mi dee guaathdu thiäŋ?’
56 Kä cu kuäär rɔ rit kɛ kui Ɣay-kar, kä cu ritdɛ thil luɔt.
57 Kä cuɛ Nadan cɔl kä cuɛ jɛ jiök i, “Wër kä naŋ mäthniku kɛɛl kɛ ji, kä lätni wiee kɛ kui guandɔɔŋdu ni Ɣaiqär, kä wiee kɛ kuidɛ cetkɛ min la ciɛŋkɛ, kɛ ɣöö ba jɛ tim.”
58 Kä mëë ci Na-dan, ram in dɔaar, mi /thiɛl ŋäc, mi bum lɔcdɛ wä dhɔɔr guandɔɔŋdɛ, /kenɛ wiee, kä /kenɛ jiääk lɔaac, kä /kenɛ wiee, cuɛ nɛy ti thil loc ti jiäk mat kɛɛl, kä cukɛ mith kɛnɛ maath.
59 Kä cu Nadan ɛ tok kɛ käp läätni män kɛnɛ kuaany Ɣai-kar, kä cuɛ kɛ yian kä cuɛ kɛ moc riɛk kä cuɛ kɛ duäc kɛ buɔm mi diit.
60 Kä /kenɛ ciek däman luɔth, min ci jɛ piith cetkɛ gatdɛ, kä goorɛ ɣöö bi jɛ pɛn rɛy duirä kɛ jɛ kɛɛl.
61 Kä duundɛ ɣöö ca Haiqâr ŋok rɛy tɛ̈ɛ̈dɛ, kä cuɛ wiee läätnikɛ kɛnɛ ji thieekädɛ liŋ, kä cuɛ Kuoth in Dit ni Jɛn liak, min tekɛ kɔac lɔaac, kä cuɛ tɛ̈th lɔaac lat, kä cuɛ pal ni ciaŋ kä cuɛ Kuoth in Dit ni jɛn lieŋ . .
62 Kä la wut mi tekɛ thɛp a bëë kä Ɣay-kar ni ciaŋ guaath in tëë däär guaath in ca tɛ̈ɛ̈ thin, kä cu Ɣa-yaa ben kä cuɛ jɛ läŋ. Kä cuɛ jɛ com, kä cuɛ jɛ pal kɛ ɣöö bɛ jɛ kän.
63 Kä mëë ca ruac lat rɛy wiini kɔkiɛn ɛn ɣöö ca Ɣay-kar in la ram in ŋäc ŋɔak näk, cu kuar diaal lockiɛn jieek kä cukɛ kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib lok, kä cukɛ wiee kɛ kui Ɣa-kɛ-rib in la gɔɔr rikni.

Ciook 4

"Kä Riddleni nyin Ithpindhi." Ɛŋu mi ci tuɔɔk kä Ä-ɣi-kar ɛpuc. Kä lunydɛ jɔk.
1 Kä mëë ci kuäär I-jëp ɛ ŋac ɛn ɣöö ca Ɣay-kar näk, cuɛ rɔ jiɛc niɛ guaath ɛmɔ, kä cuɛ kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib gɔr warɛgak, tiɛmɛ jɛ ɛn ɣöö bi ji tekɛ mal, kɛnɛ puɔl puaany, kɛ buɔm, kɛ luth mi görkɔ ji. dämaar in nhɔakä ni kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib.
2 Ɣän cä gor ɛn ɣöö bä duel mi diit täth kam nhial kɛnɛ piny, kä göörä ɣöö bi ɣä jäk kä ram mi pɛl, mi ŋäc ŋɔak kä ji, kɛ ɣöö bɛ ɣä täth, kä bɛ ɣä loc thiecnikä diaal, kä bä tekɛ tholbokni kɛnɛ tholbokni tin la thöpkɛ ji A-thi-ri-ya kɛ run diok.’
3 Kä cuɛ warɛgak thany kä cuɛ jɛ jäk kä Thɛ-na-kɛ-rib.
4 Cuɛ jɛ kan kä cuɛ jɛ kuɛn, kä cuɛ jɛ kam kuarkɛ kɛnɛ kuar kuäärädɛ, kä cukɛ gaac kä cukɛ pöc, kä cuɛ gaak ɛlɔŋ, kä cuɛ gaac kɛ min bɛ lat.
5 Kä cuɛ dit kɛnɛ nɛy tin ci goar, kɛ nɛy tin pɛl, kɛ nɛy tin ŋackɛ car, kɛ nɛy tin ŋackɛ nyin nhial kɛnɛ nɛy diaal tin te rɛy wecdiɛn, kä cuɛ warɛgak kuɛn kɛ kɛ, kä cuɛ kɛ

jiök i̲, ‘Ɛŋa kä yɛ mi go̲o̲r ɣöö bɛ . wër kä Pɛro kuäär I-jëp kä bi thiecnikɛ wä loc?’
6 Kä cukɛ jɛ jiök i̲, ‘Aɣ kuäärä! ŋäcni jɛ ɛn ɣöö thilɛ ram mi ŋäc thiecni ti̲ti̲ ɛ ni Haiqâr, min la vizier kɛnɛ secretary du.
7 Kä kɔn thilɛ kɔn ŋäc kɛ kui̲ kä nɛmɛ, ɛ ni Na-dan gat nyiman, kɛ ɣöö ɛ jɛn ŋi̲i̲cdɛ kɛ pɛldɛ kɛɛliw, kɛnɛ ŋäcdɛ kɛ ŋäc ŋɔaani. Cɔl jɛ kä ji̲, dɔ̲ŋ bɛ thɛp ɛmɛ min bum ɛmɛ woc.’
8 Kä cu kuäär Na-dan cɔl, kä cuɛ jɛ jiök i̲, “Guic warɛgak ɛmɛ kä cu ŋa̲c min te rɛydɛ.” Kä mëë ci Na-dan ɛ kuɛn, cuɛ wee i̲, ‘A̲, kuäärä! Ɛŋa mi tekɛ luaŋ kɛ lätni tiec kam nhial kɛnɛ piny?’
9 Kä mëë ci kuäär ruac Nadan liŋ, cu lɔcdɛ jiääk ɛlɔ̲ŋ, kä cuɛ wä piny wi̲i̲ kɔam kuäärädɛ, cuɛ nyuur rɛy ŋɛ̈thä, kä cuɛ tok kɛ mi wiee kä wiee kɛ kui̲ Ɣai̲-kar.
10 Kä cuɛ wee i̲, ‘A̲ jiath lɔaacdä! O Haiqâr, mëë ŋäc ŋɔak tin ca tɛ̈ɛ̈ kɛnɛ tin ca tɛ̈ɛ̈! cuɛ yä moc riɛk kɛ kui̲du, O Haiqâr! Ji̲n ŋi̲i̲c wecdä kä kuäär kuäärädä, bä päär kɛ ji̲ jek nikä? O Haiqâr, ji̲n ŋi̲i̲c wecdä, bä rɔ ri̲t nikä kɛ kui̲du? riɛk ɛ ɣän kɛ kui̲du! Ɣän cä ji̲ däk i̲di! kä cua̲ ruac gatdä mi dɔ̲a̲ar, mi thil ŋäc mi thil ŋäc, mi thil kuth, mi thil wut li̲e̲ŋ.
11 Ɣɔ̲ɔ̲n! kä nyɔk Ah kɛ kui̲dä! Ɛŋa mi dee ji̲ moc ɣä kɛ cäŋ kɛl kärɔa, kiɛ dee ɣä nööŋ ruac i̲ Haiqâr tëk? Kä bä jɛ ka̲m tha̲a̲ŋ kuäärädä.”
12 Kä nɛmɛ bëë kä ɣä nikä? Aɣ, Ɣa̲ykar! Kɛ ɣöö bä ji̲ nɛn kä kɛɛl kärɔa, kɛ ɣöö bä guäcdä jakä tɛth kɛ ji̲, kä bä tɛ̈th lɔaacdä jakä tɛth kɛ ji̲.
13 Ɣɔ̲ɔ̲n! O jiääk lɔaacdä kɛ kui̲du ni ciaŋ! O Haiqâr, cä ji̲ näk i̲di! Kä /ka̲n li̲ep kɛ kui̲du amäni mi cä guut ruac ɛmɔ nɛn.’
14 Kä cu kuäär wiee kɛ wäär kɛnɛ cäŋdäär. Kä täämɛ mëë ci wut ëë tekɛ thɛp ŋɛ̈ɛ̈ny kua̲r nɛn kɛnɛ jiääk lɔaacdɛ kɛ kui̲ Ɣai̲qär, cu lɔcdɛ jiääk kɛ kui̲dɛ,, kä cuɛ rɔ thiëëk nhiamdɛ kä cuɛ jɛ jiök:
15 ‘Aɣ kuäärä! la̲r la̲atku i̲ ba wi̲cdä ŋok.’ Kä cu kuäär ɛ jiök i̲: ‘Riɛk bɛ ji̲, Abu Samîk, ɛŋu mi ci duer?’
16 Kä cu ram in tekɛ thɛp jɛ jiök i̲, ‘A̲ɣ, kuäärä! kuaany diaal tin gua̲c kɛ ruac kuäärä ba kɛ näk, kä ɣän cä lät kɛ gua̲c kɛ ruacdu.’
17 Kä cu kuäär ɛ jiök. 'Riɛk bɛ ji̲, Ɣɔ̲ɔ̲n Abu Samîk, ɛŋu mi ci la̲t mi gua̲c kɛ ruacdä?'
18 Kä cu ram in tekɛ thɛp jɛ jiök i̲, ‘A̲ɣ, kuäärä! ji̲n ci ɣä jiök i̲ bä Haiqâr näk, kä cua̲ jɛ ŋa̲c ɛn ɣöö bi rɔɔdu ri̲t kɛ kui̲dɛ, kä ca jɛ lät kä jiäk, kä cua̲ jɛ tɛ̈ɛ̈ gua̲a̲th mi dɔ̲ŋ, kä cua̲ kuaanykɛ kɛl näk, kä jɛn täämɛ cɛ gɔaa rɛy cistern, kä mi ci ɣä la̲r ɣöö bä jɛ nöŋ ji̲.’
19 Kä cu kuäär ɛ jiök. ‘Kä ji̲, ji̲ Abu Tha̲mik! ji̲n ci ɣä moc kɛ buɔ̲m kä ɛ ɣän kuäärdu.’
20 Kä cu ram in tekɛ thɛp jɛ jiök i̲, ‘/Ciɛ jɛn, ɛ ni kɛ tëk wi̲cdu, kuäärä! Haiqâr cɛ gɔaa kä tëk.'
21 Kä mëë ci kuäär ruac ɛmɔ liŋ, cuɛ tekɛ ŋa̲th, kä cuɛ wi̲cdɛ yuɔr piny, kä cuɛ ŋot kɛ mi̲ /cɛ rɔ moc kɛ tɛ̈th lɔaac, kä cuɛ kɛ jiök i̲ ba Ɣai̲-kar nööŋ.
22 Kä cuɛ wut bi thɛp jiök i̲, ‘A̲du, läät mi ŋa̲athä! mi ruacdu ɛ thuɔ̲k, bä ji̲ jakä riäŋ, kä bä luthdu kap nhial mi leny luth mäthniku diaal.’
23 Kä cu wut ëë tekɛ thɛp wä kɛ tɛ̈th lɔaac amäni mëë cɛ cop dhɔɔr Ɣai̲-kar. Kä cuɛ thi̲i̲k gua̲a̲th in ca tɛ̈ɛ̈ thi̲n lɛp, kä cuɛ wä piny kä cuɛ Ɣai̲qär jek nyuurɛ, liakɛ Kuoth, kä la̲r jɛ tɛ̈th lɔaac.
24 Kä cuɛ jɛ cɔl i̲, ‘Ɣɔ̲ɔ̲n, Ɣai̲qär, ɣän nööŋä tɛ̈th lɔaac mi di̲i̲t, kɛnɛ tɛ̈th lɔaac, kɛnɛ tɛ̈th lɔaac!’
25 Kä cu Ɣai̲qär ɛ jiök i̲, “Ɛŋu mi ci tuɔɔk, ji̲n Abu Tha̲mik?” Cuɛ jɛ la̲t ti diaal kɛ kui̲ Pɛro, ni tukdɛ amäni thuɔ̲kdɛ. Kɛ kɔrɛ cuɛ jɛ naŋ, cuɛ wä kä kuäär.
26 Kä mëë ci kuäär ɛ guic, cuɛ jɛ nɛn ɛ dak, kä ci mi̲emkɛ piith ce̲tkɛ nyin leeyni dɔaar, kä ci ciökkɛ piith ce̲tkɛ ciök kuɛ̈ɛ̈, kä ci puɔ̲nydɛ jiääk kɛ tur, kä ci puɔ̲nydɛ jiääk kɛ tuur. kä biɛl nhiamdɛ cuɛ rɔ gɛr kä cuɛ ŋot kɛ mi̲ /cɛ rɔ lot kä cuɛ ce̲tkɛ ŋɛ̈th.
27 Kä mëë ci kuäär ɛ nɛn, cuɛ jiath ɛlɔ̲ŋ kɛ kui̲dɛ, kä cuɛ rɔ jiɛc, kä cuɛ jɛ kuum kä cim jɛ, kä wiee kɛ kui̲dɛ, kä cuɛ wee i̲, ‘A liak tekɛ Kuoth! ram min ci ji̲ luɔ̲c ɣä.’
28 Kä cuɛ jɛ com kä cuɛ jɛ com. Kä cuɛ bi̲i̲dɛ woc, kä cuɛ jɛ la̲th wi̲i̲ wutdä mi tekɛ thɛp, kä cuɛ jɛ moc kɛ nhök mi di̲i̲t, kä cuɛ jɛ moc kɛ ria̲ŋ mi di̲i̲t, kä cuɛ Ɣai̲qär jakä lɔ̲ŋ.
29 Kä cu Ɣay-kar kuäär jiök i̲, “A kuäärä tëk amäni cäŋ kɛl! Ti̲ti̲ kɛ lät gan wec muɔ̲ɔ̲n. Ɣän cä jiath mi tɔt pith kɛ ɣöö bä rɔ goŋ thi̲n, kä cuɛ rɔ yuɔr piny, kä cuɛ ɣä yuɔr piny.
30 Kä duundɛ ɣöö, lö Kuäärä! kɛ ɣöö cä jɔɔc nhiamdu, /cu diɛɛr kɛ kui̲du! Kä cu kuäär ɛ jiök i̲, ‘A Kuoth liak, min ci ji̲ nyuɔ̲th kɔ̲a̲c lɔaac, kä cuɛ jɛ ŋa̲c ɛn ɣöö ca ji̲ duer, kä cuɛ ji̲ kän kä cuɛ ji̲ kän rɛy näkdä.
31 Duundɛ ɣöö wër guäth tɔ̲ɔ̲cä mi lëthlëëth, kä bi wi̲cdu ŋok, kä bi ciöku ŋok, kä bi bieyniku gɛr, kä bi rɔ moc kɛ tɛ̈th lɔaac kɛ ni̲n ti jiɛn ŋuaan, kɛ ɣöö bi rɔɔdu jakä gɔaa kä bi puɔ̲nydu kɛnɛ biɛl nhiamdu jakä gɔaa dɔ̲ŋ bä luny kä ji̲.’
32 Kä cu kuäär bi̲i̲dɛ min di̲i̲t woc, kä cuɛ jɛ la̲th puɔ̲ɔ̲ny Ɣay-kar, kä cu Ɣa̲-yaa Kuoth la̲r tɛ̈th lɔaac, kä cuɛ kuäär luɔ̲th, kä cuɛ wä cieŋdɛ kɛ tɛ̈th lɔaac kɛnɛ tɛ̈th lɔaac, liakɛ Kuoth in Di̲t ni Jɛn.
33 Kä cu ji̲ ciëŋdɛ lo̲ckiɛn tɛɛth kɛ jɛ kɛɛl, kä cu mäthnikɛ kɛnɛ nɛy diaal tëë ci jɛ liŋ ɛn ɣöö tëkɛ lo̲ckiɛn tɛɛth bä.

Cio̲o̲k 5

Kä wargak "ri̲e̲etni̲" cua nyuɔ̲th A-ɣi-kar. Kä dho̲o̲li tin te wi̲i̲ tho̲o̲li. Kä ja̲l "ria̲a̲y nhial" in nhiam. Cuɛ wä kä I-jëp. Ahikar, kɛ ɣöö ɛ wut mi pɛl bä tekɛ ca̲r mi gɔaa. (Bäth 27).
1 Kä cuɛ jɛ la̲t ce̲tnikɛ min ca la̲r jɛ ɛ kuäär, kä cuɛ lɔ̲ɔ̲ŋ kɛ ni̲n ti jiɛn ŋuaan.
2 Kä cuɛ rɔ moc kɛ bi̲i̲dɛ min gɔaa ni jɛn, kä cuɛ wä nhiam kua̲r kɛ jiɔ̲mdɛ, kɛ kuaanykɛ jɔkdɛ kɛnɛ nhiamdɛ, kɛ tɛ̈th lɔaac kɛnɛ tɛ̈th lɔaac.
3 Kä mëë ci gat nyiman ni Na-dan min tuɔɔk ŋa̲c, cuɛ dual ɛlɔ̲ŋ, kä cuɛ wi̲cdɛ yi̲c, a kui̲cɛ min derɛ la̲t.
4 Kä mëë ci Ɣa̲y-Kär ɛ nɛn, cuɛ wä nhiam kua̲r kä cuɛ jɛ ner, kä cuɛ jɛ luɔ̲c ner, kä cuɛ jɛ jakä nyuur gekädɛ, wëë i̲,

"Ɣɔ̱ɔ̱n nhɔkädä ni̱ Haiqâr! guic warɛgakni ti̱ti̱ tëë ci kuäär I-jëp kɛ ja̱k kä kɔ, kɛ kɔr kä mëë cɛ liŋ ɛn ɣöö ca ji̱ näk.
5 Cikɛ kɔ ya̱r kä cikɛ kɔ puɔ̱t, kä ci nɛy ti ŋuan rɛy wecdan rɔ̱ bar kä I-jëp kɛ dual kɛ tho̱lbo̱k in ci kuäär I-jëp ɛ jäk kä kɔ.
6 Kä cu Haiqâr warɛgak ka̱n kä cuɛ jɛ kuɛn kä cuɛ min te rɛydɛ ŋa̱c.
7 Kä cuɛ kuäär jiök. '/Cu gaak, kuäärä! Ɣän bä wä kä I-jëp, bä luɔc thiecä luɔ̱c Pɛro, kä bä warɛgak ɛmɛ nyuɔ̱th jɛ, kä bä jɛ loc kɛ kui̱ tho̱lbo̱kni, kä bä nɛy diaal tin ci rɔ̱ bar luɔ̱c jɔk. Kä bä ji̱ tɛ̈ru jakä pöc kɛ luäk Kuɔth in Leny Buɔ̱mdɛ ti Diaal, kɛnɛ kui̱ tɛ̈th lɔaac kuäärädu.'
8 Kä mëë ci kuäär ruac ɛmɛ liŋ kä Ɣay-kär, cu lɔcdɛ tɛɛth ɛlɔ̱ŋ, kä cu lɔcdɛ tɛɛth kä cuɛ jɛ nyuɔ̱th nhök.
9 Kä cu Haiqâr kuäär jiök i̱, 'Kämni ɣä gua̱a̱th kɛ ni̱n ti jiɛn ŋuaan kɛ ɣöö bä thiec ɛmɛ guic kä bä jɛ luäŋ kɛ riali̱kä.' Kä cu kuäär ɛ nhɔk.
10 Kä cu Ɣaiqär wä cieŋdɛ, kä cuɛ wutni tin jäl kɛ thɔ̱ɔ̱l jiök i̱ ba thɔ̱ɔ̱l da̱ŋ rɛw käp kɛ kui̱dɛ, kä cukɛ kɛ käp kä cukɛ kɛ nööŋ kä jɛ, kä cuɛ nɛy tin la thɔ̱ɔ̱l thɔ̱ɔ̱l jiök i̱ ba thɔ̱ɔ̱l da̱ŋ rɛw ti̱ ca la̱th kɛ thɔ̱ɔ̱l la̱th kɛ kui̱dɛ, kɛl kä kɛ . kɛ bäärädɛ mi bathdɔɔri da̱ŋ rɛw, kä cuɛ la̱a̱t jiɛn nööŋ kä cuɛ kɛ jiök i̱ ba rɛw ti di̱t la̱t . bokni, kä cukɛ nɛmɛ la̱t.
11 Kä cuɛ dho̱li da̱ŋ rɛw ti tɔatni ka̱n, kä cuɛ cäŋ kɛl naŋ kɛ muc dɛy rɔɔmni, kä cuɛ dho̱o̱li tin tɔatni moc kɛ mi̱eth, kä cuɛ dho̱o̱li tɔ̱tɔ̱ jakä riet jɔk thɔ̱ɔ̱li, kä cuɛ kɛ yian kɛ thɛp mi bum bum, kä cuɛ thɛp yian ciöknikiɛn. kä thɔ̱ɔ̱l, kä a kɛ wä nhial ɛ määth ɛ määth kɛ cäŋ kɛl, amäni mi cikɛ piith . cukɛ ŋa̱c kä cua kɛ ŋi̱eec kɛ kui̱dɛ; kä cukɛ rɔ̱ jiɛc kɛ bär thɔ̱l kɛɛliw amäni mëë cikɛ cop nhial; kä dho̱o̱li tin te wi̱i̱diɛn. Kä niɛ wanɔ cuɛ kɛ thɔ̱a̱rɔa̱a̱li kä jɛ.
12 Kä mëë ci Ɣai̱kär ɛ nɛn ɛn ɣöö ci min go̱o̱rɛ cop, cuɛ dho̱o̱li tɔ̱tɔ̱ jiök i̱, mi ca kɛ naŋ nhial, bikɛ rɔal, i̱.
13 'Nöŋkɛ kɔ mun kɛnɛ pääm, kɛ ɣöö bakɔ tiec kɛ kui̱ kua̱r ni Pɛro, kɛ ɣöö ca̱kɔ lät.'
14 Kä Haiqâr /ka̱nɛ met thuk kɛ ŋi̱i̱c kɛnɛ läthdiɛn lät amäni mëë ci̱kɛ cop gua̱a̱th in di̱tnij̱ɛn (duŋ ŋäcä ŋɔaani̱).
15 Kä cuɛ kɛ ba̱ny piny, cuɛ wä kä kuäär, kä cuɛ jɛ jiök i̱, 'Aɣ kuäärä! la̱tdɛ cɛ thuɔ̱k ce̱tkɛ min go̱o̱ri jɛ. Jiɛc rɔ kɛɛl kɛ ɣä kɛ ɣöö bä ji̱ nyuɔ̱th min gääy naath.'
16 Kä ɛnɔ cu kuäär rɔ jiɛc nhial kä cuɛ nyuur kɛɛl kɛ Ɣai̱qär, kä cuɛ wä gua̱a̱th mi di̱i̱t, kä cuɛ naath ja̱k kɛ ɣöö ba thɔ̱ɔ̱l kɛnɛ gaatkiɛn nööŋ, kä cu Ɣai̱qär kɛ yian kä cuɛ kɛ pa̱l nhial kɛ bär thɔ̱l kɛɛliw, kä cukɛ tok kɛ mi rɔalkɛ ce̱tkɛ . cuɛ kɛ ŋi̱eec. Kä ɛnɔ cuɛ kɛ nööŋ gekädɛ, kä cuɛ kɛ la̱th guäthdiɛn.
17 Kä cu kuäär kɛnɛ nɛy tin te kɛɛl kɛ jɛ ga̱a̱c kɛ ga̱a̱c mi di̱i̱t, kä cu kuäär Ɣay-kar cim kam wäŋnikɛ, kä cuɛ jɛ jiök i̱, 'Wër kɛ mal, lö määthdä! O liak kuäärädä! kä I-jëp kä bɛ thiecni Pɛro loc kä bɛ jɛ joc kɛ buɔ̱m Kuɔth in Di̱t ni jɛn.'
18 Kä cuɛ jɛ la̱r tɛ̈th lɔaac, kä cuɛ rɛmdɛ kɛnɛ rɛmkɛ kɛ ŋuɛ̈tnikɛ kɛnɛ guëy naŋ, kä cuɛ wä wi̱i̱ni I-jëp. min cɛ cop, cuɛ rɔ ri̱t rɔ̱ɔ̱l kua̱r.
19 Kä mëë ci ji̱ I-jëp ɛ ŋa̱c ɛn ɣöö ci Thɛn-kɛ-rib raan luɔ̱kdɛ ja̱k kɛ ɣöö bɛ ruac kɛ Pɛro kä bɛ thiecnikɛ loc, cukɛ ruac ɛmɔ wä la̱r kuäär ni Pɛro, kä cuɛ buɔ̱n ji̱ luɔ̱kdɛ ja̱k kɛ ɣöö ba jɛ wä nööŋ nhiamdɛ. .
20 Kä cuɛ wä nhiam Pɛro, kä cuɛ jɛ goŋ nhiamdɛ ce̱tkɛ min dee raan lät kä kua̱r.
21 Kä cuɛ jɛ jiök i̱, 'Aɣ kuäärä! Kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib liakɛ ji̱ kɛ mal mi di̱i̱t kɛnɛ buɔ̱m amäni luth."
22 Kä jɛn cɛ ɣä jäk kä ram kɛl kä kuaanykɛ, kɛ ɣöö bä thiecniku loc kä bä tin go̱o̱ri cu la̱t, kɛ ɣöö ci jäk kä kuäärä kuäärä ɛn ɣöö bä wut mi bi ji̱ täth luak kam nhial kɛnɛ piny.
23 Kä kɛ luäk Kuɔth in Di̱t ni Jɛn kɛnɛ kɔ̱a̱c lɔaacdu kɛ buɔ̱m kuäärä bä ji̱ tääth jɛ ce̱tkɛ min go̱o̱ri.
24 Kä lö kuäärä! min ci lat rɛydɛ kɛ kui̱ tho̱lbo̱kni I-jëp kɛ run di̱ɔ̱k--täämɛ cuɔ̱ŋ kuäärä ɛ cuɔ̱ŋ mi bum, kä mi wi̱i̱ juɔ̱c kä tetdä thilɛ jɛ ŋäc kɛ luɔ̱cdu, kɛ kɔrɛ bi kuäärä ji̱ jäk kä taxes tin ci lat.
25 Kä mi cä ji̱ loc kɛ thiecniku, biɛ duɔth kä ji̱ ɛn ɣöö bi tin ci lar jäk kä kuäärä ni kuäärä.'
26 Mëë ci Pɛro ruac ɛmɔ liŋ, cuɛ ga̱a̱c kä cuɛ wi̱cdɛ yi̱c kɛ lɔar thuɔkdɛ kɛnɛ gɔɔy ruacdɛ min gɔaa.
27 Kä cu kuäär ni Pɛro ɛ jiök i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n! ciötdu ɛŋu?' Kä cuɛ wee i̱, 'Ji̱ läätdu ɛ Ä-bi-kam, kä ɛ ɣän thɔ̱l mi tɔt kä thɔ̱l kua̱r ni Thɛ-na-kɛ-rib.'
28 Kä cu Pɛro ɛ jiök i̱, "Thilɛ kuääru ram mi di̱t ni jɛn kä ji̱, mi cɛ ɣä jäk kä kɛny mi tɔt kɛ ɣöö bɛ ɣä ben loc ruac kɛ ɣä?"
29 Kä cu Ɣay-kar ɛ jiök i̱, "Ɣɔ̱ɔ̱n kuäärä! Ɣän la̱ŋä Kuoth in Leny Buɔ̱mdɛ ti Diaal kɛ ɣöö bä min te rɛy cärädu jakä thuɔ̱k, kɛ ɣöö Kuɔth tëë kɛɛl kɛ nɛy tin kɔ̱c kɛ ɣöö bɛ nɛy tin bum jakä jiäk.'
30 Kä cu Pɛro ɛ lar ɛn ɣöö ba gua̱a̱th cieŋä rialikä kɛ kui̱ Abi-kaam, kä ba jɛ moc kɛ mi̱eth, kɛ mi̱eth, kɛ kɔaŋ, kɛ tin diaal tin go̱o̱rɛ.
31 Mëë ci la̱t thuɔ̱k, kɛ kɔr ni̱ni da̱ŋ di̱ɔ̱k cu Pɛro rɔ moc kɛ bieyni ti bo̱o̱r kɛnɛ ti lual, kä nyuur wi̱i̱ kɔam kuäärädɛ, kä cu bööthkɛ diaal kɛnɛ kua̱r kuäärädɛ cuɔ̱ŋ, ca tetkiɛn ri̱w, ciökkiɛn rɔ̱ mat kɛɛl, kä ca wi̱cdiɛn luny piny.
32 Kä cu Pɛro naath ja̱k kɛ ɣöö ba Ä-bi-kaam nööŋ, kä mëë ca jɛ nyuɔ̱th jɛ, cuɛ rɔ yuɔr piny nhiamdɛ, kä cuɛ piny cim nhiamdɛ.
33 Kä cu kuäär ni Pɛro jɛ jiök i̱, 'A-bi-kaam, ɣän căätdä kɛ ŋa? Kä kua̱r kuäärädä, ce̱tkɛ kɛ ŋa?'
34 Kä cu Ɣay-Kär ɛ jiök i̱, "Ɣɔ̱ɔ̱n kuäärä, ji̱n cät kɛ kuth guääyni Bel, kä kua̱r kuäärädu ce̱tkɛ la̱a̱tkɛ."
35 Cuɛ jɛ jiök i̱, 'Wër, bi luny jɔk iruun.' Kä cu Ɣayqär wä ce̱tkɛ min ci kuäär ni Pɛro ɛ la̱r jɛ.
36 Kɛ cäŋ in dɔ̱ŋ cu Ɣay-kar wä nhiam Pɛro, kä cuɛ rɔ yuɔr piny, kä cuɛ cuɔ̱ŋ nhiam kua̱r. Kä ca Pɛro rony bieyni ti do̱l, kä ca bööth luthä rɔ̱ rony kɛ bieyni ti bo̱o̱r.
37 Kä cu Pɛro ɛ jiök i̱, 'A-bi-kaam, ɣän căätdä kɛ ŋa? Kä kua̱r kuäärädä, ce̱tkɛ kɛ ŋa?'
38 Kä cu Ä-bi-kaam ɛ jiök i̱, "Aɣ, kuäärä! ji̱n ce̱tni kɛ cäŋ, kä la̱a̱tku ce̱tkɛ kɛ buaydɛ.' Cu Pɛro ɛ jiök i̱, "Wër cieŋdu, bi ben ɛn wa̱nɛ mɛ i̱ruun."
39 Kä cu Pɛro ji̱ luɔ̱kdɛ jiök i̱ ba bieyni ti bo̱o̱r ti gɔw la̱th, kä cu Pɛro rɔ moc bieyni ti cäät kɛ kɛ, kä cuɛ nyuur wi̱i̱ kɔam kuäärädɛ, kä cuɛ kɛ jiök i̱ ba Ɣai̱kar nööŋ. Kä cuɛ wä rɛc kä cuɛ nyuur nhiamdɛ.

40 Kä cu Pɛro ɛ jiök i̱, 'A-bi-kaam, ɣän cäätdä kɛ ŋa? Kä
kua̱rkä tin di̱t, ce̱tkɛ kɛ ŋa?'
41 Kä cu Ä-bi-kaam ɛ jiök i̱, "Aɣ, kuäärä! ji̱n ce̱tni kɛ
pay, kä kua̱rku ce̱tnikɛ kɛ planɛtni̱ kɛnɛ kuɛli̱.' Cu Pɛro ɛ
jiök i̱, "Wër, bi te thi̱n iruun."
42 Kä cu Pɛro läätkɛ jiök i̱ ba bieyni ti gööl la̱th, kä cu
Pɛro bieyni ti bo̱o̱r la̱th, kä cuɛ nyuur wi̱i̱ kɔam kuäärädɛ,
kä cuɛ kɛ jiök i̱ ba A-bi-kam nööŋ. Kä cuɛ wä rɛc kä cuɛ
rɔ goŋ nhiamdɛ.
43 Kä cuɛ wee i̱, 'A-bi-kaam, cä ce̱tkɛ ŋa? Kä rɛmkä,
ce̱tkɛ kɛ ŋa?' Kä cuɛ wee i̱, 'A̱ɣ, kuäärä! ji̱n ce̱tni kɛ Pay
Ŋuaan, kä rɛmdu ce̱tni kɛ dɛyjiɛn.'
44 Kä mëë ci kuäär ɛ liŋ, cu lɔcdɛ tɛɛth ɛlɔ̱ŋ, kä cuɛ wee
i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n Abi-kaam! kɛ nhiam cuɛ ɣä pa̱a̱r kɛ kuoth
guääyni Bel, kä cuɛ kua̱rkä pa̱a̱r kɛ la̱a̱tkɛ.
45 Kä kɛ gua̱a̱th in rɛwdɛ, ci ɣä pa̱a̱r kɛ cäŋ, kä ca̱a̱t
luɔ̱thnikä kɛ buay ca̱ŋ.
46 Kä kɛ gua̱a̱th in diɔ̱ɔ̱kdiɛn cuɛ ɣä pa̱a̱r kɛ pay, kä cuɛ
kua̱rkä pa̱a̱r kɛ puɔ̱ɔ̱ny nhial kɛnɛ kuɛli̱.
47 Kä kɛ gua̱a̱th in ŋuaandiɛn cuɛ ɣä pa̱a̱r kɛ Pay Ŋuaan,
kä cuɛ kua̱rkä pa̱a̱r kɛ gaaknikɛ. Duundɛ ɣöö täämɛ, ji̱n
A-bi-cam! löri jɛ ɣä, kuääru ni Thɛ-na-kɛ-rib, cä ce̱tkɛ
ŋa? Kä kua̱rkɛ, ce̱tkɛ kɛ ŋa?'
48 Kä cu Haiqâr rɔal kɛ jɔw mi di̱i̱t kä cuɛ wee i̱, 'A jɛ bi
na̱n kɛ ɣä ɛn ɣöö bä kuäärä kuäärä lat, kä ji̱n nyuur wi̱i̱
kɔam kuäärädu. Duundɛ ɣöö jiɛc rɔ kɛ ciöku kɛ ɣöö bä ji̱
la̱r ram in cäät kuäärä ni kuäär kɛnɛ ram in cäät kɛ
kua̱rkɛ.'
49 Kä cu Pɛro wi̱c kɛ lɔar thukä kɛnɛ buɔ̱m lɔaacdɛ kɛ
luɔc thiecädɛ. Kä cu Pɛro rɔ jiɛc wi̱i̱ kɔam kuäärädɛ, cuɛ
cuɔ̱ŋ nhiam Ɣai̱-kar, kä cuɛ jɛ jiök i̱, "Läri jɛ ɣä ɛn täämɛ,
kɛ ɣöö bä kuäärdu ŋa̱c i̱ cäät kɛ ŋa, kɛnɛ kua̱rkɛ, kɛ ŋa
mi cäät kɛ kɛ."
50 Kä cu Haiqâr ɛ jiök i̱, 'Kuäärä ɛ jɛn Kuoth nhial, kä
kua̱rkɛ kɛ pë̱th kɛnɛ pë̱th, kä mi go̱o̱rɛ jiɔm bɛ puɔ̱t kä bi
nhiaal rɔ yuɔr piny.
51 Kä cuɛ ma̱a̱r lat, kä cuɛ buay kä cuɛ nhiaal yuɔr piny,
kä cuɛ cäŋ käp, kä /cɛ buaydɛ ka̱m raar, kä /cɛ buaydɛ
moc kɛ pay kɛnɛ kuɛli̱, kä /cikɛ rɔ̱ wil.
52 Kä cuɛ jiɔm mi di̱i̱t jakä bum, kä cuɛ nhiaal yuɔr piny,
kä cuɛ Pay Ŋuaan yuɔr piny, kä cuɛ dɛyjiɛn kɛnɛ duëlkɛ
ya̱r.'
53 Kä mëë ci Pɛro ruac ɛmɛ liŋ, cuɛ wi̱cdɛ yi̱c ɛlɔ̱ŋ kä
cuɛ gak kɛ waŋ lɔaac mi di̱i̱t, kä cuɛ jɛ jiök i̱, 'Aɣ wut!
läri ɣä thuɔ̱k, kä läri jɛ ɣä i̱ ɛ ji̱n ŋa.'
54 Cuɛ jɛ la̱r thuɔ̱k. 'Ɛ ɣän Haiqâr ɛ go̱ɔ̱r, min di̱tni̱ jɛn
kä Privy Councillors kua̱r ni̱ Sennacherib, kä ɛ ɣän
kuäärɛ kɛnɛ kuäär kuäärädɛ, kä ɛ jɛn Chancellordɛ.'
55 Cuɛ jɛ jiök i̱, 'Ɛn ruac ɛmɛ ci thuɔ̱k lat. Duundɛ ɣöö
cakɔ jɛ liŋ kɛ kui̱ Ɣa̱y-kar, ɛn ɣöö ci kuäär ni Thɛ-na-kɛ-
rib ɛ näk, kä ŋotdɛ bä ji̱n ce̱tkɛ mi tëk kä puɔl puɔ̱nydu.'
56 Kä cu Haiqâr ɛ jiök i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n, cuɛ te inɔ, duŋni̱ ɣöö
liak Kuoth, min ŋäc min ca tɛ̈ɛ̈, kɛ ɣöö ci kuäärä kuäärä
ɣä lar i̱ ba ɣä näk, kä cuɛ ruac nɛɛni ti jiäk ŋäth, kä cu
Kuäär ni Kuoth ɣä kän . ɣän, kä poth tekɛ ram mi ŋääth
jɛ.'
57 Kä cu Pɛro Ɣay-kar jiök i̱, "Wër, kä iruun bi te wanɛ
mɛ, kä läri ɣä ruac mi /ka̱n met liŋ kä kua̱rkä kiɛ kä ji̱
kuäärädä kɛnɛ wecdä."

Cio̱o̱k 6

Kä ruse cuɛ luäŋ. Cu Ä-ɣi-kar thiecni Pɛro diaal loc. Kä gaat tin te wi̱i̱ thɔ̱ɔ̱li kɛ kɛn climax kɛ cäŋ. Wit, min /ca jek ɛlɔ̱ŋ rɛy Ruac Kuɔth ëë wal, ca nyoth rɛy Bäthni̱ 34-45.
1 Kä cu Ɣai̱kär wä cieŋdɛ, kä cuɛ warɛgak go̱r, wëë i̱,
2 Kä Thɛ-na-kɛ-rib kuäär A-thi-ri-ya. Kä Ni-nɛ-be cua
la̱r Pɛro kuäär I-jëp.
3 'A mal tekɛ ji̱, lö dämaar! kä min la̱r nɛy ji̱ kɛ kui̱ kä
nɛmɛ ɛ ɣöö dämuɔɔr go̱o̱rɛ däman, kɛnɛ kua̱r kamnikiɛn,
kä ŋa̱thdä kä ji̱ ɛ ɣöö bi ɣä moc kɛ da̱a̱p ti kur bäŋuan, kɛ
ɣöö göörä jɛ kɛ kui̱ mi̱eth tha̱a̱ŋ lathkëëri, kɛ ɣöö, bä jɛ
naŋ kä kɛ. Kä kɛ kɔr gua̱th mi tɔt bä jɛ jäkä ji̱.'
4 Cuɛ warɛgak dol, kä mëë ruɔ̱ndɛ cuɛ jɛ ka̱m Pɛro.
5 Kä mëë cɛ jɛ nɛn, cuɛ wi̱cdɛ yi̱c, kä cuɛ jɛ jiök i̱, 'Ɛpuc,
/ka̱n ruac mi ce̱tkɛ nɛmɛ met liŋ kä radɔ̱diɛn.' Kä cuɛ
wi̱cdɛ yi̱c ɛlɔ̱ŋ.
6 Kä cu Ɣai̱qär ɛ jiök i̱, "Ɛpuc, nɛmɛ ɛ ŋuäl mi deri thöp
kuäärädä."
7 Kä cu Pɛro nɛmɛ nhɔk, cuɛ wee i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n, Ɣai̱-kar, ɛ
jɛn ram mi thuɔ̱k rɛy la̱t kua̱ri.
8 A liak tekɛ Kuoth, min ci ji̱ jak kä gɔaa rɛy pɛlä, kä ci
ji̱ jak kä gɔaa kɛ ŋäc ŋɔaani kɛnɛ ŋäc ŋɔaani.
9 Kä täämɛ, Ɣa̱yqär, tëëkɛ min gör nɛy kä ji̱, ɛn ɣöö biɛ
täth ɛ la duel mi di̱i̱t kam nhial kɛnɛ piny.'
10 Kä cu Haiqâr ɛ jiök i̱, 'Kä li̱e̱ŋ ɛ ɣöö ba luɔ̱th. Ɣän bä
ji̱ täth duel mi di̱i̱t ce̱tkɛ min go̱o̱ri kɛnɛ min ci kuany.
duŋni̱ ɣöö, kuäärä, ɣän cä kɔn rialikä kɛ pääm kɛnɛ liɛt
kɛnɛ la̱a̱t, kä ta̱a̱kɛ la̱a̱t ti ŋäc la̱t ti ba ji̱ täth ce̱tkɛ min
go̱o̱ri.'
11 Kä cu kuäär ŋɔak diaal rialikä kɛ kui̱dɛ, kä cukɛ jiɛɛn
guäth mi di̱i̱t. kä cu Haiqâr kɛnɛ gaatkɛ ben kä jɛ, kä cuɛ
thɔ̱ɔ̱l kɛnɛ ŋuɛ̈tni naŋ kɛɛl kɛ jɛ; Kä cu kuäär kɛnɛ
kua̱rkɛ diaal wä kä cu wec kɛɛliw rɔ̱ dol, kɛ ɣöö ba min
bi Ɣai̱qär ɛ la̱t nɛn.
12 Kä cu Haiqâr thɔ̱ɔ̱l lony rɛy thɔ̱a̱rɔa̱a̱li, kä cuɛ ŋuɛ̈tni
yian kɛ jɔkdiɛn, kä cuɛ thɔ̱ɔ̱l yian ciökni thɔ̱ɔ̱l, kä cuɛ kɛ
jakä wä nhial. Kä cukɛ rɔ̱ rep nhial a cukɛ duɔth kam
nhial kɛnɛ piny.
13 Kä cu dho̱li tɔ̱tɔ̱ rɔal i̱, 'Nɛ̈nɛ jɛ tuɔpni, kä nöŋɛ mun
kɛ ɣöö bakɔ luak kua̱r ben täth, kɛ ɣöö kɔn cuŋä baaŋ!'
13 Kä cu dhoo̱li tɔ̱tɔ̱ rɔal.
14 Kä cu buɔ̱n nath ga̱a̱c, kä cukɛ wi̱cdiɛn yi̱c, kä cukɛ
ga̱a̱c. Kä cu kuäär kɛnɛ bööthkɛ ga̱a̱c.
15 Kä cu Haiqâr kɛnɛ la̱a̱tkɛ tok kɛ mi duäckɛ la̱a̱t, kä
cukɛ rɔal kɛ kui̱ lathkëëri kua̱r, jiökɛ kɛ i̱, 'Nöŋɛ la̱a̱t tin
ŋäc la̱t min go̱o̱r kɛn ɛ, kä /cuarɛ kɛ pën lätkiɛn.'
16 Kä cu kuäär ɛ jiök i̱, 'Ɛ ji̱n ci yɔ̱l. ɛŋa mi dee duɔ̱ɔ̱r
nööŋ nhial kɛ gua̱a̱th mi na̱n?'
17 Kä cu Ɣay-kar ɛ jiök i̱, "Ɣɔ̱ɔ̱n, kuäärä! Kä banɛ duel
mi di̱i̱t täth i̱di rɛy jiɔm? kä mi te kuäärä ɛn wanɛ mɛ,
derɛ tiec ti ŋuan täth kɛ cäŋ kɛl.'
18 Kä cu Pɛro jɛ jiök i̱, "Wër, Ɣa̱y-kar, cieŋdu, kä lɔ̱ŋ,
kɛ ɣöö cakɔ ta̱th tiecni päl, kä bi ben kä ɣä i̱ruun."
19 Kä cu Ɣa̱y-Kär wä cieŋdɛ, kä kɛ cäŋ in dɔ̱ŋ cuɛ rɔ
nyuɔ̱th Pɛro. Kä cu Pɛro ɛ jiök i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n, Ɣa̱y-kär, ɛŋu mi
ci tuɔɔk kɛ kui̱ jio̱o̱k tuɔ̱ruɔ̱k kua̱ru? Kɛ ɣöö mi cɛ thia̱k

kɛ rööl A-thi-ri-ya kɛnɛ Ni-nɛ-be, kä ci thɔarɔaalikɔn jɔwdɛ liŋ, la kɛn gaatkiɛn ɛ yuɔr piny.'
20 Kä mëë ci Ɣay-Kär ruac ɛmɛ liŋ, cuɛ wä kä cuɛ nyaal käp, kä cuɛ jɛ yian, kä cuɛ jɛ tok kɛ mi duäc kɛ buɔm amäni mëë ci ji I-jëp ɛ liŋ, kä cukɛ wä kä cukɛ ruac ɛmɔ wä lar kuäär.
21 Kä cu Pɛro naath jäk kä ɣöö ba Ɣay-kar nööŋ, kä cuɛ jɛ jiök i, "Ɣai-kar, ɛŋu ci ley ɛmɔ moc kɛ buɔt mi cetkɛ nɔmɔ?"
22 Kä cu Ɣay-kar ɛ jiök i, "Kuäärä kuar! kɛ thuɔk cɛ ɣä lät kä mi jiääk, kä derɛ rɔ lot kɛ duäc kɛnɛ duäc ɛmɛ, kɛ ɣöö ci kuäärä ni kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib ɣä moc kɛ thɔl mi gɔaa, kä jɛn tëëkɛ jɔw mi bum bum mi thuɔk, kä ŋäcɛ thaakni caŋ kɛnɛ wäär.
23 Kä cu nyaal rɔ jiɛc kɛ wäär ɛmɔ, cuɛ wicdɛ ŋok, kä cuɛ wä, kä kɛ kui kä nɛmɛ cä jɛ moc kɛ buɔt ɛmɛ.'
24 Kä cu Pɛro ɛ jiök i, 'Ɣɔɔn Ɣay-kar, cä jɛ nɛn kɛ kui kä titi diaal ɛn ɣöö ci dɔŋ kä tii rɛy wecdu, kɛ ɣöö kam I-jëp kɛnɛ Ni-nɛ-be tëëkɛ parathni ti jiɛn bäkɛl wicdɛ bädäk, kä cuɛ wä idi kɛ wäär ɛmɛ kä cuɛ ŋok . kä wic thɔldu kä bi luny jɔk?'
25 Kä cu Ɣay-kar ɛ jiök i, "Ɣɔɔn, kuäärä! Mi tëëkɛ kam I-jëp kɛnɛ Ni-nɛ-be mi nan ɛlɔŋ, dee thɔarɔaaliku ɛ liŋ idi mi ci jiɔɔk tuɔruɔk kuar ni rɔal kä yuɔrkɛ gaatkiɛn piny? Kä dee jɔw jiɔɔk tuɔruɔk cop kä I-jëp idi?'
26 Kä mëë ci Pɛro jɛ liŋ, cuɛ ŋac ɛn ɣöö ci Ɣay-Kär thiecnikɛ loc.
27 Kä cu Pɛro wee i, "Ɣɔɔn, Ɣay-kar, ɣän göörä ɣöö bi ɣä lät kɛ thɛp mi tekɛ liɛɛth yiëër."
28 Kä cu Ɣay-Kär ɛ jiök i, "Ɣɔɔn kuäärä, läri jɛ i ba ɣä nööŋ kɛɛ thɛp rɛy guath tɔwä kuakni kɛ ɣöö bä thɛp mi cäät kɛ jɛ lat."
29 Kä cu Haiqâr wä jɔk duëël, kä cuɛ puɔl tɛt rɛy yiëër in diit, kä cuɛ liɛɛth mi diit kan kɛ tetdɛ, liɛɛth yiëër, kä mëë ci cäŋ ben nhial, kä cuɛ wä rɛy puɔli, cuɛ rɔ daak . kä liɛɛth rɛy caŋ amäni mëë cɛ cetkɛ mi ca lath cetkɛ thɛp.
30 Kä cu Haiqâr ɛ jiök i, 'Läri jɛ läätku ɛn ɣöö ba thɛp titi kan, kä guaath in goori jɛ, bä ji lath thaaŋkiɛn ti cäät kɛ kɛ.'
31 Kä cu Pɛro ɛ jiök i, "Ɣɔɔn, Ɣai-kar, te kɔn kɛ päm mi ca lath thin ɛn wanɛ kä ca töl kä göörä ɣöö biɛ lath."
32 Kä cu Ɣay-Kär ɛ guic, kä cuɛ päm dɔdiɛn jek.
33 Kä cuɛ Pɛro jiök i, 'Aɣ, kuäärä! Ɛ ɣän ram mi rööl, kä thilɛ ɣä duɔɔr mi la lak naath ni jɛ.
34 Kä ɣän göörä ɣöö bi laat ciökniku tin ŋathkɛ jiök i ba päm ɛmɛ ŋok, kɛ ɣöö bä päm ɛmɔ kulɛ lath.'
35 Kä cu Pɛro dɔl kɛnɛ kuarkɛ diaal. Kä cuɛ wee i, 'Puɔth akɛ Kuoth in Dit ni Jɛn, min ci ji moc kɛ ŋäc ŋɔaani ɛmɛ.'
36 Kä mëë ci Pɛro ɛ nɛn ɛn ɣöö ci Ɣay-Kär ɛ joc, kä cuɛ luɔɔckɛ luɔc jɛ, cuɛ lɔcdɛ tɛɛth ɛlɔŋ, kä cuɛ kɛ jiök i ba thɔlbɔkni runi daŋ diɔk ruɔɔl kɛ kuidɛ, kä ba kɛ nööŋ kä Ɣay-ɣar.
37 Cuɛ bieynikɛ woc kä cuɛ kɛ lath puɔɔny Ɣay-Kär, kɛnɛ lathkëërikɛ, kɛ laatkɛ, kä cuɛ jɛ moc kɛ yiɔw jalɛ.
38 Kä cuɛ jɛ jiök i, 'Wër kɛ mal, jin buɔm kuäärädɛ kɛnɛ liak Dɔktɔrikɛ! kä tekɛ ram kɛl kä Sultanni ti cäät kɛ ji? Nerɛ kuääru ni kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib, kä läri jɛ muc tin cakɔ jäk kä jɛ, kɛ ɣöö kuar la tɛth lɔckiɛn kɛ mi tɔt.'
39 Kä cu Ɣay-kar rɔ jiɛc, kä cuɛ tet kuar ni Pɛro cim, kä cuɛ mun cim nhiamdɛ, kä cuɛ jɛ lar buɔm kɛnɛ ciaaŋdɛ mi diit, kä bɛ tekɛ kuak ti ŋuan rɛy kuaknikɛ, kä cuɛ jɛ jiök i, 'Ɣɔɔn kuäärä! Ɣän göörä jɛ kä ji ɛn ɣöö /ci ram kɛl kä ji wecda bi duɔth kä I-jëp.'
40 Kä cu Pɛro rɔ jiɛc, kä cuɛ ji ruac jak kɛ ɣöö ba ruac lat rɛy dupni I-jëp i /thiɛlɛ ram kɛl kä ji A-thi-ri-ya kiɛ Ni-nɛ-be mi bi duɔth muun I-jëp, kä bikɛ wä kɛɛl kɛ Ɣay-kar.
41 Kä cu Ɣay-kar wä, cuɛ kuäär ni Pɛro lar tɛ̈th lɔaac, kä cuɛ jiɛɛn, goorɛ mun A-thi-ri-ya kɛnɛ Ni-nɛ-be. kä cuɛ tekɛ thaaŋ kuakni kɛnɛ riaŋ mi diit ɛlɔŋ.
42 Kä mëë ci ruac cop kä kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib ɛn ɣöö ci Ɣay-kar ben, cuɛ wä raar kɛ ɣöö bɛ jɛ wä röm kɛ jɛ, kä cuɛ lɔcdɛ tɛɛth ɛlɔŋ kɛ kuidɛ, kä cuɛ jɛ cim, kä cuɛ jɛ jiök i, 'Biɛ ben dhɔɔru. dämaar ni Haiqâr, ɛ buɔm kuäärädä, kɛnɛ liak kuäärädä.
43 Thiec min goori kä ɣä, a cäŋ goori nuth kuäärädä kɛnɛ nyinkä.'
44 Kä cu Ɣay-Kär ɛ jiök i, "Kuäärä kuar, tëkdu amäni cäŋ kɛl! Nyuthni nhökdu lö kuäärä! kä Abu Samîk kɛ guaathdä, kɛ ɣöö tëkdä tëë tetni Kuɔth kɛnɛ tetdɛ.'
45 Kä cu kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib wee i, "A luth tekɛ ji, lö Ɣay-kar in nhɔakä! Ɣän bä guaath Abu Samîk jakä rami tä kɛ thɛp mi diit mi leny ni Privy Councillors diaal kɛnɛ nɛy tin nhɔakä.'
46 Kä cu kuäär ɛ tok kɛ mi thiecɛ jɛ i ci cieŋ idi kɛ Pɛro ni mëë cɛ ben amäni mëë cɛ jiɛɛn nhiamdɛ, kɛnɛ ɣöö cɛ thieecnikɛ diaal loc idi, kɛnɛ thɔlbok in la kamkɛ jɛ kä Pɛro, kɛnɛ min ci rɔ gɛr idi. kɛ bieyni kɛnɛ muc.
47 Kä cu kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib lɔcdɛ tɛɛth ɛlɔŋ, kä cuɛ Ɣay-kar jiök i, "Naŋ min goori kä thɔlbok ɛmɛ, kɛ ɣöö kɛn diaal tekɛ rɛy tetdädu."
48 Kä Haiqâr mid cuɛ wee: 'A kuäär tëk amäni cäŋ kɛl! Kä /thiɛlɛ mi göörä, ɛ ni ɣöö bi kuäärädä tekɛ mal, kä bi kuäärɛ ŋot kɛ mi bum.
49 Lö kuäärä! ɛŋu mi dëë lat kɛ riaŋ kɛnɛ tin cäät kɛ kɛ? Kä mi wii ɣä nyuɔth kɔac lɔaac, kämni ɣä Na-dan, gat nyimaar, kɛ ɣöö bä jɛ luɔc min cɛ lät kä ɣä, kä bä riɛmdɛ moc ɣä kä bä ɣä jakä thil duer.'
50 Kä cu kuäär ni Thɛ-na-kɛ-rib wee i, "Käni jɛ, ɣän cä jɛ kam ji." Kä cu Haiqâr gat nyiman Nadan käp, kä cuɛ tetkɛ yian kɛ thɛp landiitä, kä cuɛ jɛ naŋ guaath cieŋädɛ, kä cuɛ ciökɛ yian kɛ thɛp mi diit, kä cuɛ jɛ yian kɛ thɛp mi bum, kä kɛ kɔr kä mëë cɛ jɛ yian kɛ jɛn duɔɔp ɛmɔ cuɛ jɛ yuɔr piny . rɛy duëël mi col, gekä guath lɔŋä, kä cuɛ Nɛ-bu-ɣal kuany ala gääŋdɛ kɛ ɣöö bɛ jɛ moc juray . kɛnɛ piw ti tɔt kɛ cäŋ kɛl.

Ciook 7

Kä cäätni A-hi-kar min cɛ ŋiic gan nyiman thuk thin. Ithtiriŋ thimili. Cu Ahikar gat cɔl kɛ ciööt ti gɔw. Ɛn wini cu ruac A-ɣi-kar thuɔk thin.
1 Kä guaathni diaal tin la wä Ɣaiqär rɛy duëël kiɛ raar la jɛ laa gaak Nadan, gat nyiman, kä bɛ jɛ jiök kɛ pɛl.

2 ‘Lö Na-dan, gatdä! Ɣän cä ji̱ lät kä tin gɔw diaal kɛnɛ tin gɔw kä ci ɣä luɔ̱th kɛ kui̱ kä tin jiäk kɛnɛ tin jiäk amäni näk.

3 ‘Ɣɔ̱ɔ̱n gatdä! ca jɛ lar rɛy ruaacni i̱: Ram mi /ci liŋ kɛ ji̱thdɛ, ba jɛ jakä liŋ kɛ thokdɛ.’

4 Kä cu Na-dan wee i̱, “Ɛŋu mɔ ci lɔcdu jiääk kɛ ɣä mɔ?”

5 Kä cu Haiqâr ɛ jiök i̱, ‘Kɛ ɣöö cä ji̱ pith, kä cä ji̱ ŋi̱eec, kä cä ji̱ moc kɛ luth kɛnɛ luth, kä cä ji̱ jakä di̱t, kä cä ji̱ pith kɛ dɛy ti gɔw, kä cä ji̱ nyuɔ̱ɔ̱r gua̱a̱thdä kɛ ɣöö bi kulɛ ben ɛ la kuäärädä . rɛy ɣɔaa, kä ci ɣä ciɛŋ kɛ näk kä ci ɣä luɔ̱c ɣä kɛ däkdä.

6 Kä cu Kuäär ni Kuoth ɛ ŋa̱c ɛn ɣöö ca ɣä duer, kä cuɛ ɣä kän kä kuak tin ci la̱th lät kɛ kui̱dä, kɛ ɣöö Kuäär jakɛ lo̱c ti jiäk kä gɔw, kä gaŋɛ nɛy tin tekɛ nhök kɛnɛ nɛy tin liak rɔ̱.

7 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ thɔ̱l mi ci thɔ̱l ɛmɔ yuɔr piny, bɛ jɛ moc kɛ thɔ̱l.

8 Lö gatdä! ji̱n ce̱tni kɛ thɔ̱l mi cam ci̱ök thɔa̱rɔa̱a̱li, kä cuɛ ɣä mat thi̱n ɛn walɛ kä iruun bi̱ kɛn rɔ̱ tɛ̱̈ɛ̱̈ rɛy ci̱ökkä."

9 Lö gatdä! ji̱n ci wä kä ram mi ci määtdhɛ nɛn ɛ /thiɛlɛ bi̱i̱ rɛy gua̱th mi kɔ̱c kɛ kɔr juɔkni; kä cuɛ pi̱ ti kɔ̱c ka̱n kä cuɛ kɛ wuɔ̱th puɔ̱ɔ̱nydɛ.

10 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ ram mi ci päm ka̱n, kä cuɛ jɛ yuɔr nhial kɛ ɣöö bɛ Kuäärɛ bök kɛ jɛ. Kä päm /kenɛ pɛ̈th, kä /kenɛ cop nhial a rɔ̱ŋ, duŋdɛ ɣöö cuɛ ben ɛ la min no̱o̱ŋ duer kɛnɛ duer.

11 Lö gatdä! mi ci ɣä luɔ̱th kä ci ɣä luɔ̱th kä ci ruacdä liŋ deri ben ɛ la kuäärdä kä deri kuäärädä ruëc.

12 Lö gatdä! ŋäcni jɛ ɛn ɣöö mi ci jic thɔ̱ɔ̱l kiɛ jic thɔa̱rɔa̱a̱li tekɛ cuɔ̱p da̱ŋ wäl /cɛ bi thia̱k kɛ pek jio̱o̱k tuɔ̱ruɔ̱k a cäŋɛ mi ɛ jio̱l jio̱o̱k.

13 Lö gatdä! Ɣän cä car i̱ ji̱n bi la ram in bi duŋdä ka̱n kɛ lia̱a̱dä; Kä kɛ kui̱ tiilädu kɛnɛ thil lɔaacdu go̱o̱ri näkdä.” Kä duundɛ ɣöö ci Kuoth Nhial ɣä kän kä wälädu.

14 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ thɔ̱l mi ca la̱th wi̱i̱ tɔ̱ɔ̱cä, kä cu thɔ̱l ben kä cuɛ thɔ̱l jek ca la̱th. Kä cu thɔ̱l thɔ̱l jiök i̱, “Ɛŋu mi lätdi wanɛ mɛ?” Cu thɔ̱l wee, "Ɣän palä Kuoth ɛn wa̱nɛ mɛ."

15 Kä cu thɔ̱l ɛ thiec bä i̱, “Ɛŋu ɛn jiath in ci käp?” Cuɛ wee i̱, "Nɔmɔ ɛ jiath mi̱ tɔt mi̱ la la̱thä rɔ wi̱i̱dɛ gua̱a̱th palä."

16 Cu thɔ̱l wee: “Kä ɛŋu mi te thokdu?” Cuɛ thɔ̱l wee: "Ɛ jɛn juray kɛnɛ mi̱eth in la ka̱pä kɛ kui̱ nɛɛni diaal tin näk buɔth kɛnɛ nɛy tin can tin thia̱k kɛ ɣä."

17 Cu thɔ̱l ɛ jiök i̱: “Täämɛ, dëë ben nhiam kä bä mi̱th, kɛ ɣöö ci buɔth ɣä näk?” Kä cu thɔ̱l ɛ jiök i̱, “Bër nhiam.” Kä cu lark thiëëk kɛ ɣöö bɛ jɛ cam.

18 Kä duundɛ ɣöö cu thɛr pɛ̈ɛ̈n, kä cuɛ dɔaŋ käp ŋuäkdɛ.

19 Kä cu thɔ̱l ɛ loc i̱, “Mi ɛ jɛn mi̱ethdu kɛ kui̱ nɛɛni tin näk buɔth, /ci Kuoth mucdu kɛnɛ lätku tin gɔw bi nhɔk.”

20 Kä mi ɛ jɛn thëkdu kɛnɛ paldu, /ci Kuoth thëkdu kiɛ paldu bi nhɔk kä ji̱, kä /ci Kuoth min gɔaa kä ji̱ bi jakä thuɔ̱k."

21 Lö gatdä! ji̱n ci ben kä ɣä (ce̱tkɛ) lony mi ci määtdhɛ mat kɛ thɔ̱l, kä thɔ̱l cuɛ ŋot kɛ mi̱ ja̱lɛ nhiam lony kɛ gua̱a̱th mi tɔt; kä kɛ cäŋ kɛl cu lony rɔ yuɔr wi̱i̱ muɔ̱l kä cuɛ jɛ cam.

22 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ thɔ̱l mi te rɛy bɛl, kɛ ɣöö thilɛ mi gɔaa mi lätdɛ, kä bɛ bɛl ya̱r kä bɛ kɛ cam.

23 Lö gatdä! ji̱n ci ce̱tkɛ ram mi ci bɛl ti tekɛ thëm da̱ŋ wäl pith, kä mëë ci gua̱a̱th ŋër cop, cuɛ rɔ jiɛc kä cuɛ kɛ ŋɛr, kä cuɛ kɛ kuëŋ piny, kä cuɛ kɛ ŋok, kä cuɛ lät kɛ kui̱dɛ amäni pekdɛ kɛɛliw, kä cuɛ ben ɛ la wäl . thëmdɛ, kä cu kuäärɛ jɛ jiök: "Ɣɔ̱ɔ̱n ji̱n ram mi /thiɛl ŋäc ŋɔaani̱! ji̱n /keni piith kä /keni kuɛ̈ɛ̈."

24 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ thɔ̱l mi ca yuɔr rɛy thɔ̱l, kä /kenɛ rɔ luäŋ kɛ kän, kä cuɛ thɔ̱ɔ̱l cɔl kɛ ɣöö bɛ kɛ yuɔr rɛy thɔ̱l kɛɛl kɛ jɛ.

25 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ thɔ̱l mi ci kɔ̱c kä cuɛ wä rɛy duëël wutdä min lät kuak kɛ ɣöö bɛ wä lëth.

26 Kä mëë cɛ lëth, cuɛ tok kɛ mi waakɛ kɛ, kä cukɛ jɛ joc raar, kä cukɛ jɛ duäc kɛ ɣöö /cɛ kɛ bi cam.

27 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ thɔ̱l mi ci wä rɛy tɔ̱ɔ̱cä mi leth kɛ nɛy ti gɔw, kä mëë cɛ ben raar rɛy tɔ̱ɔ̱cä mi leth, cuɛ thok mi jiääk nɛn kä cuɛ wä piny kä cuɛ rɔ yuɔr rɛydɛ.

28 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ thɔ̱l mi ci rɔ mat kɛ mäthnikɛ rɛy duɔ̱pdiɛn kɛ kui̱ mucä, kä cuɛ thil lua̱ŋ kɛ kändɛ.

29 Lö gatdä! kä thɔ̱l min /ka̱n mi̱th kɛ kui̱ thɔ̱ldɛ bɛ ben ɛ la mi̱eth thɔ̱ɔ̱l.

30 Lö gatdä! kä tet mi /ci lät kä /ci puɔ̱r kɛnɛ (min) /ci nhɔk ni ŋɔak kä /ci pɛ̈l ba jɛ ŋok kä go̱o̱nydɛ.

31 Lö gatdä! kä wäŋ tin /ci buay nɛn thi̱n, bi kuɔndhuɔ̱ɔ̱ri̱ jɛ kuëŋ raar kä bikɛ jɛ ka̱m raar.

32 Lö gatdä! ji̱n ci ɣä ce̱tkɛ jiath mi ca karkɛ ŋok, kä cuɛ kɛ jiök i̱, "Mi thilɛ duɔ̱ɔ̱r kä ɣä tetnikun, kɛ thuɔ̱k /cia ɣä bi luäŋ kɛ ŋok."

33 Lö gatdä! ji̱n ce̱tni kɛ nyaal mi ci kɛn ɛ jiök: "Päl kuël amäni mi cakɔ ji̱ lät kɛ thɛp da̱a̱pni kä cakɔ ji̱ moc mi̱eth kɛ thukëër kɛnɛ almɔnd."

34 Kä cuɛ wee i̱, “Ɣän /cä la̱t gua̱n kɛnɛ man pa̱l ruëëc.”

35 Lö gatdä! ji̱n ci ce̱tkɛ thɔ̱l mi ci rɔ yuɔr wi̱i̱ jiaath mi tekɛ kɔa̱m mëë tëë däär kiɛɛr, kä cu thɔ̱l kɛ nɛn kä cuɛ wee, "Mischief wi̱i̱ mischief, kä a ram mi jiäk ni jɛn kä kɛ bo̱th kɛn da̱ŋ rɛw."

36 Kä cu thɔ̱l jiök i̱, "Bi dɛy rɔɔmni kɛnɛ böwni kɛnɛ det tin ci cam rɛy teekädu kɛɛliw, bikɛ loc kä gua̱nikiɛn kɛnɛ diëëthkiɛn kiɛ /ciɛ bi loc?"

37 Cu thɔ̱l ɛ jiök i̱, “Ëëy.” Kä cu thɔ̱l ɛ jiök i̱, “Ɣän carä jɛ i̱ kɛ kɔrdä ɛ ji̱n ram in jiäk ni jɛn kä kɔn.”

38 Lö gatdä! Ɣän cä ji̱ mi̱eth kɛ mi̱eth mi gɔaa kä /keni ɣä mi̱eth kɛ juray mi kööt.

39 Lö gatdä! Ɣän cä ji̱ moc pi̱ ti tekɛ thukëër kä. math kɛnɛ pi̱ ti gɔw, kä /keni ɣä moc pi̱ rɛy jiɛw mi bä math.

40 Lö gatdä! Ɣän cä ji̱ ŋi̱eec, kä cä ji̱ nööŋ nhial, kä ci gua̱a̱th tɛ̱̈ɛ̱̈ tɛt kɛ kui̱dä kä ci ɣä tɛ̱̈ɛ̱̈.

41 Lö gatdä! Ɣän cä ji̱ pith kɛ pi̱eth mi gɔaa, kä cä ji̱ ŋi̱eec ce̱tkɛ jiath thëëp mi bäär. kä ci ɣä ri̱t kä ci ɣä riet piny.

42 Lö gatdä! cuɛ tekɛ ŋa̱thdä kɛ kui̱du ɛn ɣöö bi ɣä täth kɛ duel mi bum bum, kɛ ɣöö bä ɣä tɛ̱̈ɛ̱̈ kä ji̱ tɛ̈rä rɛydɛ, kä ji̱n bi ben kä ɣä ce̱tkɛ ram mi ca kony rɛy muɔ̱ɔ̱n mi lueŋlueŋ; Kä cu Kuoth Nhial ɣä nhɔk, kä cuɛ ɣä kän kä pɛlku.

43 Lö gatdä! Cä go̱r ni ɣöö bi gɔaa kɛ ji̱, kä curi ɣä cuo̱l ni jiäk kɛnɛ tiɛɛl, kä täämɛ bä wäŋku ŋuöl raar, bä ji̱ jak kä mi̱eth kuo̱ndhuo̱o̱ri, kä bä lɛpdu ŋok, kä bä wi̱cdu ŋok kɛ thɛp. Kä bä ji̱ luo̱c lätku tin jiäk.'
44 Kä mëë ci Nadan ruac ɛmɛ liŋ kä gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣay-kar, cuɛ wee i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n gua̱ndɔɔŋdä! lätni ɣä kɛ ŋäcdu, kä päli ɣä dueerkä, kɛ ɣöö ɛŋa mi ci dueer cätkɛ ɣä, kiɛ ɛŋa mi ci duer pälikä ce̱tkɛ ji̱?
45 Nhɔk ɣä, lö gua̱ndɔɔŋdä! Täämɛ bä lät rɛy duëëldu, kä bä jio̱o̱k tuo̱ruo̱kdu rialikä, kä bä tho̱o̱l ɣo̱o̱kniku lak, kä bä detku moc kɛ mi̱eth, kɛ ɣöö ɛ ɣän ram mi jiääk kä ji̱n ɛ ram mi gua̱n cuŋni.
46 Kä cu Ɣai̱qär ɛ jiök i̱, 'Ɣɔ̱ɔ̱n gatdä! ji̱n ce̱tni kɛ jiath mi thil dɛy gekä pi̱i̱ni, kä cu kuäärɛ jɛ go̱r ɛn ɣöö bɛ jɛ ŋok, kä cuɛ jɛ jiök i̱, "Naŋ ɣä gua̱a̱th do̱diɛn, kä mi /cä dɛy ŋok, ŋok ɣä piny."
47 Kä cu kuäärɛ jɛ jiök i̱, "Ji̱n gekä pi̱i̱ni /keni dɛy ti gɔw kuir, kä ti̱i̱ guäth do̱diɛn bi dɛy ti gɔw kuir i̱di?"
48 Lö gatdä! ci dɔŋ kuo̱ndhuo̱o̱r gɔaa ni jɛn kä ŋuɛ̈tni kuac.
49 Lö gatdä! cukɛ tho̱l jiök i̱, "Na̱ni rɔ kä det kɛ ɣöö /ci turdiɛn ji̱ bi ya̱r." Kä cu tho̱l ɛ jiök i̱, "Kä tho̱l gɔaaɛ kɛ wäŋkä."
50 Lö gatdä! cu kɛn tho̱l jakä wä duel go̱rä kɛ ɣöö bɛ kuën ŋa̱c kä cu kɛn ɛ jiök i̱, "Larɛ jɛ A, B." Cuɛ wee, "Dɛ̈ɛ̈l bɛ̈ɛ̈l kɛnɛ bɛ̈ɛ̈l rɛy beldä".
51 Lö gatdä! cukɛ tho̱l la̱th piny wi̱i̱ thaak kä cuɛ pɛ̈ɛ̈n, kä cuɛ rɔ tok kɛ mi jäl rɛy to̱o̱cä kä cu ram kɛl wee, "A jɛ rɔ yuɔr piny, kɛ ɣöö ɛ ta̱a̱dɛ, /cɛ rɔ bi gɛr."
52 Lö gatdä! kä ruac ɛmɔ ca lar i̱ ɛ thuo̱k min wëë i̱: "Mi ci gat dap, cɔl jɛ i̱ gatdu, kä mi ci gat pith, cɔl jɛ i̱ kuanydu."
53 Lö gatdä! ram mi lät mi gɔaa bɛ röm kɛ mi gɔaa; Kä ram mi lät mi jiääk bɛ röm kɛ mi jiääk, kɛ ɣöö bi Kuäär ni Kuoth raan luo̱c pek lätnikɛ.
54 Lö gatdä! Ɛŋu mi bä la̱r ji̱ mi leny ruaacni ti̱ti̱? Kɛ ɣöö ŋäc Kuäär ni Kuoth tin ca tɛ̈ɛ̱̈, kä ŋäcɛ tɛ̈ɛ̱̈ni kɛnɛ tɛ̈ɛ̱̈ni.
55 Kä bɛ ji̱ luo̱c min go̱o̱ri, kä bɛ ji̱ luk kamdä kɛnɛ ji̱, kä bɛ ji̱ luo̱c min go̱o̱ri.
56 Kä mëë ci Nadan ruac ɛmɔ liŋ kä gua̱ndɔɔŋdɛ ni Ɣai̱qär, cuɛ puo̱nydɛ moc kɛ pɛ̈th kä cuɛ ce̱tkɛ pɛ̈th mi ci pɛ̈th.
57 Kä cu ciökɛ pua̱a̱t, kä cu ciökɛ kɛnɛ ciökɛ kɛ ca̱a̱pkɛ pua̱a̱t, kä cuɛ jiɛcdɛ rɛt, kä cu jiɛcdɛ däk piny, kä cuɛ li̱w, kä cuɛ li̱w.
58 Kä guutdɛ min jɔak ɛ li̱k, kä cuɛ wä rɛy maac mi thil pek. Kɛ ɣöö ram mi tɛt kɔ̱ɛ̱̈ kɛ kui̱ däman bɛ pɛn thi̱n. Kä ram mi ci thɛp yiath piny ba jɛ käp kɛ kɛ.
59 Nɛmɛ ɛ jɛn min ci tuɔɔk kä (min) cakɔ jek kɛ kui̱ ruac ëë ca lat kɛ kui̱ Ɣai̱qâr, kä liak Kuoth amäni cäŋ kɛl. Amin, kɛnɛ mal.
60 Ca ruac ɛmɛ thuk kɛ luäk Kuɔth, a jɛ kap nhial! Amɛn, Amɛn, Amɛn.